

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 3. juni 2022

Tidspunkt: kl. 11.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Anne Sophie Callesen (RV), Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen, justitsminister Mattias Tesfaye, kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen, erhvervsminister Simon Kollerup og udlændinge- og integrationsminister Kaare Dybvad Bek.

Punkt 1. Afrapportering fra ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 30.-31. maj 2022

Ekstraordinær Det Europæiske Råd 30-31/5-22 – bilag 5 (konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd)

Ukraine

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det vigtigste ved topmødet er, at vi blev enige om at indføre en sjette sanktionspakke mod Rusland. Det var godt at få sanktionspakken på plads, og Rådet godkendte pakken i dag. Det vigtigste indhold er et forbud mod import af russisk olie. I første omgang gælder det olie, der leveres via havne, og beslutningen betyder, at omkring 90 pct. af Europas import af russisk olie vil være stoppet ved udgangen af året. Det er altså en stor og mærkbar beslutning. Den danske tilgang til sanktionerne er den samme: så hårde sanktioner som muligt i enighed.

På topmødet blev vi også enige om, at EU skal yde yderligere finansiell støtte til Ukraine og bidrage til genopbygningen af landet.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg er glad for den sjette sanktionspakke, da det sender et vigtigt signal. Jeg er også glad for, at der er taget hensyn til nogle af de europæiske lande, der er meget afhængige af russisk energi – ikke kun i Østeuropa, men også delstater som Bayern i Tyskland, der heller ikke har adgang til energileverancer via havne. Hvad vil der ske for lande som f.eks. Ungarn, der har fået en frist? Hvordan vil man sikre deres uafhængighed, når de ikke har adgang til havne?

Hvad angår våbenleverancer, er jeg stadig ked af, at man ikke har sendt offensive våben såsom jægerfly. Det, der bliver leveret nu, er vigtige våben, men det er for sent. Donbas og Luhansk er ved at blive erobret af russerne. Har man overvejet at sende jægerfly? Hvis ikke taber Ukraine krigen.

Katarina Ammitzbøll (KF): I dag er det 100-dagen for den russiske invasion af Ukraine. Der pågår hårde kampe. Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyj, har udtalt, at 20 pct. af landet er erobret af russerne. Hvordan forholder man sig til det i Det Europæiske Råd? Drøftede man f.eks. Emmanuel Macrons udmelding om, hvordan vi kan forhandle med Vladimir Putin på en måde, så han opretholder sin ære? Diktatorer er svære at knække, og vi vil helst have, at han ikke bliver ved.

Et andet emne er den humanitære hjælp til Ukraine – især i den østlige del, hvor befolkningen lider meget og mangler alt.

Kan statsministeren uddybe, hvordan man fik Ungarn med på aftalen om den sjette sanktionspakke? Der har været meget modstand fra Ungarns premierminister, Viktor Orbán.

Anne Sophie Callesen (RV): Sammenholdet i EU begynder at slå sprækker. Hvad er statsministerens refleksioner om, hvordan de øvrige EU-lande forholder sig i denne situation, hvor Ungarn begynder at vakle?

Kim Valentin (V): Hvordan står det til med de pansrede mandskabsvogne, som vi har købt i Schweiz, men som vi ikke kunne få lov til at overlevere til Ukraine?

Ulla Tørnæs (V): Jeg har tidligere spurgt statsministeren om de forskellige initiativer vedrørende krigsforbrydelserne i Ukraine samt om opsamling af data og bevismateriale. Jeg kan læse i konklusionerne fra topmødet, at Eurojust er involveret. Hvilken rolle spiller Danmark her?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det afgørende er, at sanktionerne er vedtaget i enighed, og det er vigtigt at anerkende, at nogle lande og områder er mere sårbare end andre, især når det kommer til energi. Vi ønsker at indføre hårde sanktioner, samtidig med at vi tager hensyn til de områder, der er mest udsatte. Den sjette sanktionspakke tager hensyn til begge dele. Sanktionspakken omfatter olie, der kommer via havne, som er 90 pct. Det er altså en tung sanktionspakke. Der er også lagt et tidsperspektiv ind i disse tiltag, og det arbejde går i gang nu. Jeg kan ikke svare på, hvor det ender, men som Alex Ahrendtsen siger, skal vi have fundet en vej for Ungarn, så man reelt bliver fri af russisk gas – der kan potentielt etableres en bedre forbindelse via Kroatien.

Jeg mener, der skal være dialog med Rusland, især i forbindelse med en potentiel fødevarekrise. Det er dog Ukraine, der skal definere, hvad der er muligt, og hvad der ikke er.

Der skal svares om våbenleverancer i andet regi.

Jeg kan ikke svare på Ulla Tørnæs' spørgsmål om Eurojust.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg er glad for, at statsministeren ikke vil redde Putins ansigt. Vi ved fra historien, at jo flere sejre en diktator får, jo stærkere bliver han. Jo flere nederlag han får, jo svagere bliver han. Putin skal have et kæmpe nederlag, og han skal ud af Ukraine. Det er den eneste måde, vi slipper af med den slyngel på. Så det håber jeg regeringen vil fortsætte med at arbejde for.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg deler analysen af, at Ukraine skal vinde. Jeg mener ikke, vi har et alternativ. Ukraine kæmper ikke kun Ukraines kamp. Det er slemt nok i sig selv, men der er noget større på spil, og det er vi mange i verden, der har forstået. Nu skal vi bare holde den hele vejen.

Energi

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi står over for to afgørende kriser i vores tid: klimakrisen og Ruslands krig. Begge kriser kræver, at der bliver sat skub i den grønne omstilling. En central del af Kommissionens plan for at frigøre os fra russisk gas er at sætte endnu højere mål for vedvarende energi og energieffektivitet.

Der var stor glæde over Nordsøtopmødet i Esbjerg med regionale partnere som Nederlandene, Belgien og Tyskland.

Vi har også besluttet at bakke op om Kommissionens forslag om at reducere godkendelsesprocesserne for vedvarende energi, da det ofte tager for lang tid at etablere vedvarende energi.

Anne Sophie Callesen (RV): Hvad vil man konkret gøre for at forhindre, at europæiske lande havner i en mangelsituation? Danmark har gjort klogt i at investere i grøn energi for at mindske vores afhængighed af Rusland. Hvordan kan vi støtte andre lande i at komme på rette vej mod uafhængighed? Og hvordan kan vi støtte dem på kort sigt, hvis de står over for en mangelsituation?

Kim Valentin (V): Der går gasrør gennem krigszonen. Hvordan kan vi forhindre, at disse gasrør bliver saboteret eller ramt af uheld? Bliver gasrørene beskyttet, eller er det bare forventet, at de ikke bliver ramt?

Hvorfor køber Ørsted ikke bare gas af andre EU-lande? Vi står jo sammen om det her. De vil kunne få mere gas leveret, og så kan Ørsted købe af dem.

Ulla Tørnæs (V): Danmark har valgt at lukke for køb af gas fra Rusland, fordi vi ikke vil betale i rubler. Jeg forstår, at andre lande alligevel betaler med rubler. Har det været genstand for drøftelse på topmødet?

Søren Søndergaard (EL): Det er godt, at der er blevet vedtaget en olieembargo, og det er positivt, at den omfatter 90 pct. af olien. Men det store spørgsmål vedrørende olien er, hvordan man undgår, at olien bare bliver eksporteret til et andet land, som derefter eksporterer den til EU. Hvilke overvejelser gjorde man sig om sidemandssanktioner på topmødet?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Sidesanktioner er nævnt i konklusionsteksten, og det er noget, vi er opmærksomme på.

Ørsted har truffet en beslutning om ikke at betale i rubler, hvilket man mener er et kontraktbrud. Regeringen og Folketinget bakker op om den beslutning. Selskaber og lande har haft forskellige tilgange til det, men jeg mener, vi skal fortsætte opbakningen. Hvis der lykkes helt for den russiske gas til hele Europa, vil vi befinde os i en ekstraordinær situation, som vi arbejder på at håndtere både nationalt og på europæisk plan. I Danmark har vi arbejdet på nødplaner, så vi er klar herhjemme.

Vi er forbundet med andre europæiske lande, og vi er solidariske med hinanden. Når lande som Bulgarien, Polen og Finland oplever problemer med gasforsyningen, er vi solidariske og hjælper hinanden. Det er klogt at opretholde den solidaritet.

Hvad angår gasledninger, har der været opmærksomhed på det hele vejen igennem, herunder også atomkraft og andre leverancer. Men lige præcis her har Rusland også en interesse i, at det ikke går i stykker.

Fødevarer-situationen

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi står over for en fødevarerkrise på grund af Rusland. Ukraine er storproducent af hvede, og vi har problemer med at få hveden ud. Arbejdet drejer sig nu primært om at finde alternative ruter uden om blokaden af Sortehavet.

Vi har også bedt Kommissionen om at undersøge, hvordan midler fra Den Europæiske Udviklingsfond (EUF) kan afbøde virkningerne af fødevarerkrise i de fattigste lande.

Alex Ahrendtsen (DF): Det er rigtigt, at der ligger en masse hvede og venter i Ukraine. Det er ikke en løsning at transportere det med tog eller lastbiler. Den eneste måde at få ressourcerne ud i store mængder er ved hjælp af skibe, og den eneste havn, der stadig er åben, er i Odessa. Vi kan ikke få ressourcerne ud nu, fordi russerne beskyder havnen. Der er dog en mulighed for at sende vestlige flådefartøjer for at eskortere skibe lastet med fødevarer. Taler man om det, og er regeringen villig til det? Det er den eneste måde, vi kan få hveden ud og dermed sikre fødevarer-sikkerheden. Jeg er sikker på, at russerne ikke tør angribe en eskorte af NATO-flådefartøjer.

Ulla Tørnæs (V): Hvad sker der med det russiske korn? Ender vi med at omgå sanktionerne ved at importere russisk korn? Jeg har spurgt om det tidligere, og jeg har også spurgt regeringens ressourceministre, men jeg har endnu ikke fået svar på mit spørgsmål.

Søren Søndergaard (EL): Vi er allerede sent på den, da kornlagrene i Odessa og omegn har været fyldte i et stykke tid. Det er svært at forestille sig, at det kan komme ud uden en stor operation. Fra EU's side taler man om en solidaritetsbane mellem EU og Ukraine. Hvilke konkrete skridt vil man tage i den forbindelse? Hvis vi ser bort fra den utopiske mulighed med at sende NATO-skibe ind i mineret farvand, er det nødt til at blive transporteret med tog og lastbiler, på trods af at det kun kan klare en lille del af det. Det kræver en kæmpe indsats, og det kræver en ændring af grænsekontrollen af de tusindvis af lastbiler, der skal ud af Ukraine. Hvad er overvejelserne bag disse skridt, især med tanke på den tidsmæssige begrænsning?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Der er ikke sanktioner på russisk korn.

Der er en grund til, at ukrainsk korn fragtes via hav i dag – jeg tror ikke, vi har lastbiler nok i Europa til alt det korn. I øvrigt passer jernbanenettene ikke nødvendigvis sammen. Det er altså en kæmpe udfordring. Det er korrekt, at vi skal have kornet ud via Odessa, men havet er mineret. Ukrainerne er bange for, at hvis man skaber en sikker vej ud, skaber man også en sikker vej ind for russerne.

Jeg vil nødig gå ind i en militær overvejelse her. Vi har andre fora i Folketinget til at drøfte den slags emner. Vi har et fint samarbejde i Folketinget om våben og våbenleverancer, så jeg vil anbefale, at de spørgsmål stilles et andet sted.

Vi er i problemer, og jeg oplever ikke en ligegyldighed over for det. Fødevarerkrise er lige så højt på dagsordenen nu som de andre kriser, som krigen afføder. Fødevarerkrise er i øvrigt ikke kun et

anliggende for EU, men også for FN. Jeg talte med FN's generalsekretær, António Guterres, om det så sent som i sidste uge. Alle sejl er sat til, både i EU og i FN, for at få fødevarerne distribueret. Det er et ganske skrækkeligt spørgsmål. Vi er hele tiden opmærksomme på, at den humanitære hjælp i Ukraine flytter sig, afhængig af hvor krigen flytter sig hen.

Alex Ahrendtsen (DF): Det er rigtigt, at Rusland får andre aftagere af deres produkter. Det interessante er, at tankere skal forsikres, når de sejler med olie. Alle de forsikringsselskaber, der tager sig af den slags, er europæiske, så de kan boykotte og sanktionere selskaberne. Den eksport vil sandsynligvis blive nationaliseret i Rusland, fordi de selskaber, der i dag sejler med olien, ikke ville kunne få forsikret deres tankere, og så er vi jo lige vidt. Hvad gør vi så, når Indien og Kina tager imod produkterne fra nationaliserede russiske tankere?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg kan ikke svare på forsikringsspørgsmålet på stående fod.

Forsvar

Statsministeren (Mette Frederiksen): Den aktuelle diskussion i Europa går på, hvordan vi kan forbedre samarbejdet og koordineringen, så vi bruger pengene bedst muligt. Der er enighed om, at det også skal koordineres tæt med NATO.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3878 (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Punkterne forelægges til orientering.

1. Kampen mod straffrihed i forhold til begåede forbrydelser i Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 3)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg forventer, at der vil være tale om en bredere og overordnet drøftelse, som hovedsagelig vil fokusere på arbejdet med indsamling af beviser for begåede krigsforbrydelser i Ukraine, og hvordan der i det øjemed kan sikres god koordination, herunder navnlig mellem medlemsstaterne.

Herudover forventer jeg, at drøftelsen vil komme ind på, hvordan Eurojust kan understøtte medlemsstaternes aktiviteter på området, og om der blandt medlemsstaterne ses et behov for at udvide listen over EU-kriminalitetsområder, så der eventuelt senere kan vedtages et direktiv om minimumsregler for straf for manglende overholdelse af EU-sanktioner.

Endelig forventer jeg, at drøftelsen også vil komme ind på behovet for at koordinere et fælles politisk svar fra Rådets side på det udkast til memorandum om beskyttelse af fordrevne børn, som Ukraine har delt med 20 EU-medlemsstater. Ukraine ses ikke at have sendt det pågældende memorandum til Danmark.

Fra dansk side hilser vi den politiske drøftelse velkommen, da det selvsagt er uholdbart, hvis personer, som potentielt har begået krigsforbrydelser i Ukraine, ikke holdes ansvarlige for deres gerninger. Regeringen vil generelt gå ind i drøftelsen med et åbent sind, men vil overordnet have fokus på at sikre, at indsatsen for at indsamle beviser bliver så effektiv og velkoordineret som muligt. Det gælder ikke mindst på EU-plan.

Ulla Tørnæs (V): Ministeren sagde ikke noget om retsforbeholdet i forbindelse med eventuelle krigsforbrydelser i Ukraine. Jeg er personligt meget optaget af den sag, og jeg har interesseret mig en del for FN-sporet. Her er der et nyt spor, nemlig et europæisk spor, og det er rigtig godt. Men hvordan harmonerer det arbejde, der nu sættes i værk under Eurojust, med det danske retsforbehold?

Søren Søndergaard (EL): Jeg har haft en diskussion med udenrigsministeren om støtten, vi yder til ICC (Den Internationale Straffedomstol). ICC har henvendt sig og bedt om hjælp, og de har fået vist nok 700.000 kr. Hvordan undgår man manglende koordinering? Hvem har hovedansvaret for arbejdet med at indsamle bevismateriale? I sidste ende skal det indsamlede materiale vel bruges af ICC.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Til Ulla Tørnæs: Det konkrete forslag om udvidelse af Eurojusts mandat til at behandle krigsforbrydelser for Danmark er omfattet af retsforbeholdet og finder derfor ikke anvendelse i Danmark. Men Danmark samarbejder selvfølgelig med Eurojust om de emner, som ligger inden for deres kompetence på baggrund af vores samarbejdsaftale med agen-

turet. Det vurderes, at Danmark også vil kunne samarbejde med Eurojust om emner, der ligger inden for det udvidede mandat.

Til Søren Søndergaard: ICC har bedt om penge og mandskab. To polititjenestemænd er sendt afsted, og man er i gang med at afklare, hvorvidt det er muligt at sende en ekspert afsted.

Generelt er der på internationalt plan iværksat en række forskellige indsatser til indsamling af beviser for krigsforbrydelser i Ukraine. For det første kan det nævnes, at ICC som chefanklager efter henvisning fra 43 stater – inklusive Danmark – har besluttet at iværksætte en efterforskning af situationen i Ukraine. For det andet er de ukrainske myndigheder med støtte fra et antal lande i færd med at efterforske Ruslands handlinger i Ukraine. For det tredje har Litauen, Polen og Ukraine besluttet at gå sammen om det, de kalder et fælles efterforskningshold, som har til formål at efterforske begåede krigsforbrydelser i Ukraine. Efterforskningsholdet understøttes af Eurojust, og ICC har siden den 25. april 2022 besluttet at slutte sig til holdet. For det fjerde findes der EU's civilrådsgivermission i Ukraine, som bl.a. yder støtte til de ukrainske myndigheder for at lette efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med internationale forbrydelser, der begås i Ukraine.

Der findes yderligere tiltag på internationalt plan, som jeg ikke vil gå nærmere ind i her. Fra dansk side har man i øjeblikket særlig fokus på at yde støtte til bevisindsamlingsarbejdet gennem ICC og EU's civilrådsgivermission i Ukraine. Danmark har bidraget med 700.000 kr. til ICC, ligesom der er afsat 5 mio. kr. til udsendelse af kriminalteknisk og retsmedicinsk ekspertise til EU's civile rådsgivermission.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg har også spurgt udenrigsministeren om anmodningen fra ICC et par gange. Det sidste svar, jeg fik, var, at man fortsat ikke havde behandlet anmodningen om sekunderede nationale eksperter. Hvis jeg hørte rigtigt, er den behandlet nu.

Søren Søndergaard (EL): Det er klart, at alle skal bevise deres værd, og alle skal have større bevillinger. Men jeg synes, at vi har en overordnet interesse i, at ICC – som ikke engang er anerkendt af USA eller Rusland og tidligere ikke var anerkendt af Ukraine – kommer til at spille den helt afgørende rolle, og vi bør satse vores ressourcer der.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg vil henvise Søren Søndergaard til Udenrigsministeriet.

Til Anne Sophie Callesen: Chefanklageren for ICC har anmodet om bistand i form af sekunderede nationale eksperter, og der er nu en proces i gang i forhold til at udsende en dansk ekspert. Der er i øvrigt for et par uger siden blevet slået en række stillinger op, som man fra dansk side ser nærmere på, og man forventer, at der bliver slået endnu flere op. Der er afsat midler til at finansiere udsendelserne, og vi forsøger at fremskynde dem så hurtigt som muligt.

UDG 2. Rådskonklusioner om beskyttelse af europæerne mod terrorisme: Resultater og det videre arbejde

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 6)

Punktet var udgået.

3. Rådskonklusioner om EU-strategien for barnets rettigheder

– *Godkendelse*

KOM (2021) 0142

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 10)

EU-note (20) – E 31 (EU-nyt af 25/3-21 om ny strategi for børns rettigheder)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Sagen optrådte også på RIA-rådsmødedagsordenen i oktober 2021. Dengang formåede formandskabet ikke at sikre fornøden opbakning blandt medlemsstaterne, og rådskonklusionerne blev derfor ikke vedtaget.

I denne omgang er sagen igen på dagsordenen med henblik på godkendelse.

Regeringen bakker generelt op om, at der sættes fokus på beskyttelse og fremme af barnets rettigheder. Det er derfor forhåbningen, at det denne gang bliver muligt at mønstre den fornødne opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

UDG 4. (Evt.) Rådsafgørelse om optagelse af hadforbrydelser og hadefuld tale på listen over strafbare handlinger i EU

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0777

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 14)

Punktet var udgået.

5. Prüm-II-forordningen

– Statusorientering

KOM (2021) 0784

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 18)

Punkt 5, 6 og 7 blev behandlet samlet under dette punkt.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): De næste sager, jeg vil gennemgå, har baggrund i Kommissionens strategi for EU's sikkerhedsunion fra 2020, som bl.a. bebudede et EU-kodeks for politisamarbejde og koordinering af politiet i krisesituationer.

Som opfølgning på strategien fremsatte Kommissionen tre forslag, der tilsammen udgør et fælles kodeks for politisamarbejde.

Der er tale om

- en forordning om automatiseret dataudveksling med henblik på politisamarbejde (Prüm II).
- et direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.
- en rådshenstilling om operationelt politisamarbejde.

Prüm II

Forordningsforslaget har overordnet til formål at styrke udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder samt Europol med henblik på bl.a. forebyggelse og efterforskning af strafbare handlinger og terrorhandling.

Med forslaget lægges der konkret op til at etablere en central router til brug for søgning i biometriske data, som skal fungere som forbindelsespunkt. Det vil indebære, at de nationale databaser i hver medlemsstat forbindes til den centrale router i stedet for til hinanden. Routeren erstatter således Prümsamarbejdets nuværende it-struktur, der er baseret på bilaterale forbindelser mellem medlemsstaternes databaser.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Hvis forslaget vedtages i sin nuværende form, vil Danmark skulle forlade det eksisterende Prümsamarbejde, som hviler på et mellemstatsligt grundlag, og som Danmark derfor deltager i i dag. Det er en konsekvens af vores retsforbehold.

Det er Rigspolitiets vurdering, at en situation, hvor Danmark må forlade Prümsamarbejdet, vil stille dansk politi dårligere i forhold til samarbejdet med de øvrige medlemsstater. For regeringen er der derfor tale om en vigtig sag, og der arbejdes fortsat på at finde en løsning, hvor Danmarks fremtidige deltagelse i Prümsamarbejdet sikres.

Fra dansk side har man indtil videre bl.a. afsøgt mulighederne for, om forslaget eventuelt helt eller delvis vil kunne udgøre en videreudvikling af Schengenreglerne, hvorefter Danmark dermed kan tilslutte sig på mellemstatsligt grundlag. Det ser dog meget vanskeligt ud med en sådan Schengenløsning, bl.a. fordi vi ikke har kunnet opnå opbakning fra andre medlemslande.

Regeringen afsøger derfor alternative muligheder for tilslutning på mellemstatsligt grundlag, herunder eventuelt i form af en parallelaftale. Jeg skal dog her bemærke, at det på ingen måde er givet, at det vil kunne lade sig gøre at indgå en sådan aftale.

Direktivforslag om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder

Direktivforslaget har grundlæggende til formål at regulere de organisatoriske og proceduremæssige aspekter af informationsudvekslingen mellem retshåndhævende myndigheder i EU. Med forslaget lægges der konkret op til, at medlemsstaterne etablerer centrale kontaktpunkter, som anmodninger om oplysninger fremover skal rettes til.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet, men det udgør en udbygning af Schengenreglerne. I forlængelse af vedtagelsen af direktivet vil der derfor være mulighed for efterfølgende dansk tilslutning på mellemstatsligt grundlag. Fra dansk side er man positivt indstillet over for forslaget.

Rådshenstillingsforslaget om operationelt politisamarbejde

Forslaget tager sigte på at forbedre det operationelle politisamarbejde for at understøtte EU's indre sikkerhed og i sidste ende Schengenområdet.

Forslaget indeholder en række henstillinger, herunder til visse konkrete former for politisamarbejde, bl.a. i forhold til grænseoverskridende forfølgelse og grænseoverskridende observation.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet, men det udgør en udbygning af Schengenreglerne. I forlængelse af vedtagelsen af rådshenstillingen vil der derfor være mulighed for efterfølgende dansk tilslutning på mellemstatsligt grundlag. Det skal dog understreges, at rådshenstillingen ikke er juridisk bindende, og det vil den heller ikke blive som følge af Danmarks eventuelle tilslutning til den på mellemstatsligt grundlag

Regeringen er positivt indstillet over for initiativer, der sigter på at forbedre det europæiske politisamarbejde. Som nævnt i samlenotatet rejser rådshenstillingen spørgsmål om det såkaldte uskrevne grundlovsforbud, og hvis vi fra dansk side vælger at følge op, er det selvfølgelig afgørende, at vi får taget hensyn til det.

Søren Søndergaard (EL): Hvordan vil problemet med det uskrevne grundlovsforbud optræde konkret?

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Den uskrevne bestemmelse handler om, hvorvidt andre landes myndigheder kan agere på vores territorium. Her gælder det navnlig anbefalinger om, at andre medlemsstaters politi skal have mulighed for på dansk grund af standse, anholde eller midlertidigt tilbageholde mistænkte, herunder ved hjælp af tvang. Det gælder også anbefalingen om, at andre medlemsstaters politi skal have mulighed for på dansk grund at foretage identitetskontrol og pågribe enhver person, der forsøger at undgå identitetskontrol i forbindelse med fælles operationer.

Søren Søndergaard (EL): Sidste gang blev det en meget kompliceret sag, det trak rigtig langt ud, og den løsning, man fandt, var ikke en løsning. Jeg kunne godt tænke mig et notat om, hvilke løsninger man kan finde på det, at udenlandske politifolk ikke kan stoppe danske statsborgere eller folk i Danmark. Skal der være en postkasse, de skal skrive det til, og som har et automatisk svar om, at det er helt i orden, eller hvad?

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Der er ikke tale om en bindende beslutning for Danmark, men det er alligevel en relevant problemstilling. Hvis det ønskes af udvalget, vil jeg gerne prøve at folde ud, i hvilket omfang det vil kunne få betydning for det danske uskrevne grundlovsforbud.

Alex Ahrendtsen (DF): Hvis der ikke var et Schengensamarbejde med fri bevægelighed, var nogle af disse ting ikke nødvendige, for så kunne man pågribe personer ved grænsen ved hjælp af grænsekontrol. Er det ikke på tide, at vi forlader Schengensamarbejdet og får en permanent grænsekontrol?

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Nej, jeg tror, vi skal være glade for vores tilslutning til Schengen. Lige nu er den største hovedpine Prüm II, som er dansk politis og dansk anklagemyndigheds adgang til f.eks. fingeraftryk eller dna-registre i andre europæiske lande, og der forsøger vi faktisk at bruge vores tilslutning til Schengen som en mulig landingsbane for, at dansk politi fortsat kan have adgang. Det er dog ikke sikkert, at det lykkes.

Jeg mener, at det er i dansk interesse, at vi har Schengen, og at Schengen fungerer – det sidste er måske i virkeligheden en mere relevant diskussion.

Søren Søndergaard (EL): Har forhandlingerne om Prüm II noget at gøre med regeringens forslag i anden sammenhæng om at forlænge den tid, man kan beholde fingeraftryk og dna-spor?

Katarina Ammitzbøll (KF): Samarbejdet og udveksling af data og biometriske oplysninger er et rigtig vigtigt samarbejde, der kan hjælpe med at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet. Det er godt, at regeringen forsøger at finde en løsning, så vi kan deltage i det, f.eks. ved at bruge Schengensamarbejdet på en udvidet måde. Vil ministeren rapportere tilbage til os, om det lykkes?

Det Konservative Folkeparti bakker i høj grad op om Schengen og ikke en permanent grænsekontrol. Jeg tror ikke, vores tyske naboer ville være så glade for det heller.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Til Søren Søndergaard: Der er ikke nogen direkte forbindelse mellem det lovforslag, som vi behandler i Folketinget, og det, at udveksling af biometriske data bliver løftet fra et mellemstatsligt til et overstatsligt samarbejde. Men det handler om nogenlunde det samme.

Jeg synes, det er vigtigt, at dansk politi har mulighed for at teste f.eks. fingeraftryk i udenlandske databaser. Kommissionen foreslår en fælles router, så man kan henvende sig ét sted. På den måde ville man kunne spare en masse efterforskningsarbejde og måske opklare nogle forbrydelser, som ellers ville forblive uopklarede. Men på grund af vores retsforbehold har vi ikke på samme måde som andre medlemslande adgang til den router. Derfor forsøger vi nu på forskellige måder alligevel at sikre, at dansk politi og danske anklagemyndigheder har adgang til at kunne søge på samme effektive måde i sådanne fælles registre. Men det er lidt besværligt. Jeg har haft en lille samtale med den ansvarlige kommissær på området, og der er alle mulige politiske udfordringer i den forbindelse. Vi håber, at det enten kan blive en del af Schengensamarbejdet, eller at vi kan indgå en parallelaftale, men intet kan garanteres.

Til Katarina Ammitzbøll: Vi vil gerne holde både Europaudvalget og Retsudvalget orienteret om sagen, for det er en vigtig sag for dansk politi og anklagemyndigheder.

6. Direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0782

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 26)

EU-note (21) – E 10 (EU-nyt af 14/12-21 om nyt kodeks for politi-samarbejde)

Punkt 5, 6 og 7 blev behandlet samlet under punkt 5.

7. Rådshenstilling om operationelt politisamarbejde

– *Godkendelse*

KOM (2021) 0780

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 32)

EU-note (21) – E 10 (EU-nyt af 14/12-21 om nyt kodeks for politi-samarbejde)

Punkt 5, 6 og 7 blev behandlet samlet under punkt 5.

8. Forordning om oprettelse af en samarbejdsplatform til støtte for fælles efterforskningshold

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0756

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 39)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Fælles efterforskningshold er hold oprettet af flere medlemsstater med henblik på specifikke strafferetlige efterforskninger for et begrænset tidsrum.

Retsgrundlaget for oprettelse af fælles efterforskningshold findes i Den Europæiske Unions konvention om gensidig retshjælp i straffesager og Rådets rammeafgørelse (2002/465/RIA af 13. juni 2002) om fælles efterforskningshold. Danmark deltager i begge dele.

Med forslaget oprettes en teknisk samarbejdsplatform til brug for deling af informationer i fælles efterforskningshold. De eksisterende regler om fælles efterforskningshold forbliver uændrede.

Forordningsforslaget er omfattet af det danske retsforbehold, men det vil efter konkret aftale med de medlemsstater, der deltager i et fælles efterforskningshold, være muligt for Danmark at benytte samarbejdsplatformen.

Regeringen er generelt positivt indstillet over for oprettelsen af en samarbejdsplatform til at understøtte fælles efterforskningshold og bidrage til en sikker og krypteret deling af informationer.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Forordning om digital udveksling i terrorsager

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0757

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 43)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Forslaget søger at løfte samarbejdet med Eurojust om informationsudveksling i terrorsager, som i dag er reguleret ved en rådsafgørelse, over i selve Eurojustforordningen. For Danmark vil det betyde, at det pågældende samarbejde fremover vil være omfattet af retsforbeholdet – ligesom resten af Eurojustforordningen. Som bekendt har Danmark dog en aftale om strafferetligt samarbejde med Eurojust.

Regeringen er overordnet positivt indstillet over for et effektivt europæisk samarbejde om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, inklusive på terrorområdet. Regeringen har derfor på nuværende tidspunkt fokus på at afdække muligheden for, at Danmark fortsat vil kunne samarbejde om informationsudveksling i terrorsager i regi af Eurojust. Der vil i den forbindelse blive taget kontakt til Eurojust for at kortlægge de nærmere rammer og muligheder for Danmarks fortsatte samarbejde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

10. Direktiv om strafferetlig beskyttelse af miljøet

– *Delvis generel indstilling*

KOM (2021) 0851

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 51)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Forslaget har bl.a. til formål at sikre effektive sanktionstyper og -niveauer for miljøkriminalitet samt fremme grænseoverskridende efterforskning og retsforfølgning. Direktivforslaget er retsforbeholdsramt, men ikke desto mindre bakker regeringen op om intentionerne bag forslaget og følger udviklingen på området tæt.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

11. Samarbejde mellem kompetente myndigheder, der håndterer terrorbekæmpelse

– *Status ved formandskabet for antiterrorgruppen (CTG)*

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 63)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

12. EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

– Statusorientering

SEK (2010) 0305

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 66)

EUU alm. del (19) – bilag 88 (udvalgsmødereferat side 24 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 4/10-19)

EUU alm. del (18) – bilag 320 (udvalgsmødereferat side 450, behandlet i EUU 30/11-18)

EUU alm. del (09) – bilag 447 (udvalgsmødereferat side 1159 FO, forhandlingsoplæg forelagt 28/5-10)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Søren Søndergaard (EL): Det fremgår af samlenotatet, at en delegation fra Europa-Parlamentet kan deltage med stemmeret i møderne i Europarådets Parlamentariske Forsamling. Under hvilke kriterier bliver sådan en delegation sammensat? Efter hvilke størrelsesordener har de forskellige delegationer indflydelse? Det har været en gennemgående del af diskussionen, om EU skal have dobbelt hånd i hanke med, hvad Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol træffer afgørelser om og EU-Domstolens placering i forhold til det.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): For få dage siden vidste jeg slet ikke, at EU havde den tanke at tilslutte sig EMRK. Jeg er siden blevet briefet, og jeg kan følge de mange dilemmaer, det indebærer.

NOT Alle EU's medlemsstater har tilsluttet sig EMRK, så nu er det et spørgsmål om, hvorvidt EU som institution tilslutter sig. En af mange diskussioner, der rejser sig, er deltagelsen i Europarådets Parlamentariske Forsamling. Jeg ved ikke, hvordan delegationen skal være sammensat og beregnet. Jeg vil gerne svare skriftligt på, om der er konkrete forslag på bordet, og om vi har en holdning til dem.

Søren Søndergaard (EL): EU's tilslutning til EMRK var kronjuvelen i Lissabontraktaten, men det har jo taget sin tid, så jeg kan godt forstå, hvis folk har glemt det. Jeg havde den ære at være med til at forhandle det fra Parlamentets side i 2013. Vi er hele tiden stødt ind i, at EU-Domstolen har skullet have alle mulige krav indfriet.

Det særlige ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er, at den parlamentariske forsamling vælger dommerne blandt de dommere, der bliver indstillet. Man kan ovenikøbet afvise alle tre. Vi afviste f.eks. alle tre dommere, der var indstillet af Rusland, lige inden vi smed Rusland ud, fordi vi ikke mente, at de var kvalificerede. Der ligger altså en relativt stor magt i Parlamentet, og det bliver nogle gange vedtaget med relativt lille flertal. Proceduren er dybt politisk, så jeg vil være glad, hvis ministeren kunne få udarbejdet et notat om det, inden vi står med en aftale.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg havde ikke hørt om kronjuvelen i Lissabontraktaten indtil for ganske nylig. Vi vil gerne, som jeg sagde før, svare skriftligt på, hvordan man regner med at beregne og indstille delegationen til Europarådets Parlamentariske Forsamling.

Det er et af flere relevante spørgsmål, der rejser sig i forbindelse med dette, og der er en årsag til, at det har taget et par år at få på plads. Under alle omstændigheder kan man ikke beregne EU's befolkning på baggrund af, hvor mange mennesker der bor i hele EU, fordi de 6 millioner danskere er jo repræsenterede gennem vores udpegninger.

Alex Ahrendtsen (DF): Ligesom ministeren var jeg ikke klar over, at EU ville tiltræde EMRK, men det er altid godt at lære nyt. Kan man tolke det som en statsdannelse? Normalt er det jo stater, der tiltræder konventionerne. Nu er EU ved at tiltræde. Ergo må man opfatte sig selv som en stat, for ellers giver det ikke nogen mening.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg er ikke uenig i, at EU-Domstolens og Menneskerettighedsdomstolens fortolkningsstile kan være mere formålsdrevne end den måde, hvorpå danske domstole normalt tolker lovgivning. Jeg har deltaget i samråd i Retsudvalget flere gange angående den dynamiske fortolkning. Men jeg synes ikke, det skal forhindre, at EU tiltræder EMRK, bl.a. fordi det vil give mulighed for at klage over EU til Menneskerettighedsdomstolen, ligesom man kan klage over den danske stat.

13. e-Beviser:

a) Forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager

– *Statusorientering*

KOM (2018) 0225

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 76)

b) Direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager

– *Statusorientering*

KOM (2018) 0226

Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 85)

EUU alm. del (18) – bilag 549 (udvalgsmødereferat side 889 FO,

forhandlingsoplæg forelagt EUU 1/3-19)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

14. Rapport om andre ikke-lovgivningsmæssige aktiviteter

a) Implementering af EU's narkotikastrategi og handlingsplan (2021-2025)

- *Information fra formandskabet*
Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 95)

b) Kampen mod radikaliserings

- *Information fra formandskabet*
Rådsmøde 3878 – bilag 2 (samlenotat side 99)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

20. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

21. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 3. Rådsmøde nr. 3877 (konkurrenceevne - indre marked og industri) den 9. juni 2022

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg forelægger punktet til forhandlingsoplæg.

FO 3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbrugerkreditaftaler og ophævelse af direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0347

Rådsmøde 3877 – bilag 4 (samlenotat)

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Erhvervsministeren deltager i forhandlingerne på konkurrenceevnerådsmødet, men da hovedparten af direktivet hører under Justitsministeriets ressort, forelægger jeg sagen. Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

Forslaget blev fremsat den 30. juni 2021 og er ikke omfattet af retsforbeholdet. Formålet med forslaget er bl.a. at sikre øget harmonisering på det indre marked på området for forbrugerkredit. Kommissionen offentliggjorde i 2020 en evaluering af direktivet, som viste, at der var forskelle i medlemsstaternes regulering, hvilket bl.a. skyldes, at nogle bestemmelser var upræcist formulerede.

Herudover har forslaget til formål at sikre øget forbrugerbeskyttelse ved bl.a. at regulere nye typer af kreditter, som kan være risikable for forbrugerne. Den øgede digitalisering har desuden betydet, at området for forbrugerkredit har ændret sig markant siden 2008, hvor det gældende direktiv er fra. Mange forbrugere benytter i dag onlineløsninger til optagelse af lån, og digitaliseringen har også medført nye måder at vurdere forbrugernes kreditværdighed på. Forslaget har derfor også til formål at modernisere og tilpasse reglerne til den digitaliserede verden.

Forhandlingerne om forslaget blev påbegyndt i juli 2021 under slovenernes formandskab. En god del af efteråret 2021 blev brugt på første gennemlæsning af direktivet. Det slovenske formandskab overdrog de videre forhandlinger om direktivforslaget til det franske formandskab kort før jul.

Senest har formandskabet den 19. maj 2022 fremlagt et kompromisforslag. Forslaget indeholder en række ændringer til det nuværende forbrugerkreditdirektiv. Blandt de væsentligste ændringer kan fremhæves udvidelse af anvendelsesområdet, ændrede informationskrav og ændrede regler om kreditværdighedsvurdering samt indførelse af krav om tilladelse, registrering og tilsyn med kreditgivere og kreditformidlere, der ikke er kreditinstitutter. For en nærmere gennemgang af forslaget henvises til samlenotatet. Udvalget blev derudover orienteret om forslaget den 11. maj 2022.

Regeringen finder det vigtigt med tidssvarende regler på området for forbrugerkredit, og forbrugerne skal sikres tilstrækkelig beskyttelse, når de optager kredit. Vi er derfor overordnet positive over for forslaget. På en række punkter imødekommer formandskabets seneste kompromisforslag flere danske prioriteter, f.eks. har det været vigtigt for regeringen at sikre, at høje omkostninger på for-

brugerkreditter begrænses, hvilket stadig er en del af kompromisteksten. Derudover har det været vigtigt for regeringen, at den prækontraktuelle information er let at overskue for forbrugerne. Det imødekommes i formandskabets forslag, hvor der indsættes en forside til det bilag, hvor de vigtigste informationer fremgår, som forbrugerne skal udlede.

Herudover er der blevet indsat en undtagelse til anvendelsesområdet vedrørende udskudt betaling af fakturaer. Derudover er det blevet valgfrit for medlemsstaterne, om de vil have bestemmelsen om tilladelse, registrering og tilsyn til at finde anvendelse på det, der kaldes accessorisk kreditformidling.

På visse områder havde vi gerne set et mere ambitiøst forslag, bl.a. når det drejer sig om reglerne for markedsføring. Når kreditaftaler markedsføres, er det vigtigt, at forbrugerne modtager overskuelige informationer, og at informationerne, de modtager, er de rigtige. Det gør det lettere for forbrugerne at overskue og forstå informationerne. Regeringen lægger derfor vægt på, at der ved markedsføring af kreditaftaler undgås såkaldt informationsoverload. Navnlig i tilfælde, hvor mediet er flygtigt eller interaktionen med mediet er flygtigt, er det vigtigt, at forbrugeren ikke overdænges med overflødig og indviklet information. Forbrugerne bør kun blive præsenteret for de få og udvalgte informationer, der er mest relevante for deres valg.

Regeringen arbejder endvidere for, at det i tråd med de danske regler forbydes på europæisk plan at markedsføre lån, hvis forbrugerlånsvirksomheden udbyder lån med årlige omkostninger i procent (ÅOP) på 25 pct. eller mere.

Herudover havde vi gerne set ændringer for så vidt angår bestemmelsen om kreditværdighedsvurderingen. Vi finder det vigtigt, at der foretages en grundig kreditværdighedsvurdering af forbrugeren inden aftaleindgåelse uanset kredittens størrelse. Den vurdering er et vigtigt redskab til at sikre, at forbrugerne ikke havner i stor gæld, som de ikke kan betale tilbage. Forslaget går ikke helt så langt, som vi ønsker, men vi kan godt støtte reglerne om kreditværdighedsvurdering, som de foreligger.

Endelig havde vi gerne set ændringer af bestemmelsen vedrørende førtidig indfrielse. Det vil sige i den situation, hvor forbrugeren tilbagebetaler lånet før tid. Når en forbruger indfrier et lån før tid, er forbrugeren berettiget til en reduktion af de samlede omkostninger ved kreditten. Det er imidlertid vigtigt for os, at den reduktion kun angår omkostninger, der vedrører den resterende del af kreditten, og altså ikke de omkostninger, der var ved etableringen af kreditten, fordi kreditgiverne allerede har afholdt de omkostninger, og forbrugeren har nydt godt af kreditten.

FO Derfor indstiller vi, at det franske formandskab gives mandat til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet. Vi indstiller også, at man fra dansk side

- lægger vægt på, at der ved markedsføring af kreditaftaler undgås informationsoverload.
- arbejder for, at det i tråd med de danske regler forbydes på europæisk plan at markedsføre lån, hvis forbrugslånsvirksomheden udbyder lån med årlige omkostninger i procent på 25 pct. eller mere.
- lægger stor vægt på, at der skal foretages en grundig kreditværdighedsvurdering forinden indgåelse af en kreditaftale uanset kredittens størrelse.

- lægger stor vægt på, at de reelle etableringsomkostninger ikke indgår blandt de omkostninger, der skal reduceres i forbindelse med førtidige indfrielse.

Kim Valentin (V): Venstre støtter forhandlingsoplægget, men vi har to bekymringer. For det første er det voldsomt besværligt for private borgere at overskue denne informationsmængde. Jeg synes virkelig, at man skal lægge vægt på det i forhandlingerne.

For det andet er der en del bekymringer fra markedsdeltagere vedrørende disse regler. De siger, at reglerne allerede findes, og at disse regler beskytter os tilstrækkeligt. Kan ministeren kommentere det?

Søren Søndergaard (EL): Vi vil meget gerne støtte forhandlingsoplægget, men vi har behov for en garanti for, at dette forslag ikke fører til yderligere totalharmonisering. Det oprindelige forslag er totalharmoniseringer, og derfor er denne revidering en forbedring af det, medmindre der kommer nye totalharmoniseringer. Kan ministeren give os den garanti? I så fald støtter vi forhandlingsoplægget.

Vægtene fremgår ikke af samlenotatet. Er det ny praksis?

Katarina Ammitzbøll (KF): Med hensyn til forbrugerkreditaftaler er der visse problemstillinger. Der findes også en kviklånslav, der netop regulerer ÅOP og markedsføring – områder, som er langt mere restriktive, end hvad der lægges op til i forslaget. Vi er ret skeptiske over for at stramme forslaget yderligere.

Der står i samlenotatet, at Danmark løbende har arbejdet for at styrke direktivets regler om markedsføringen i forhold til begrænsning af informationsoverload samt at få indført forbud mod markedsføring af dyre kreditter. Hvad er »dyre kreditter«?

Der er mange kritiske høringsvar, bl.a. fra Finans Danmark, som argumenterer for ens regler på tværs af landene. Ellers skal udlånsvirksomheder orientere sig mod forskellige landes regler med mange omkostninger til følge.

Vi er ret skeptiske over for dette forslag og mener, at forbrugerbeskyttelse ikke blot bør oversættes til forbud.

Alex Ahrendtsen (DF): Dansk Folkeparti er en stærk tilhænger af det indre marked, og forslaget er indre marked-baseret. Vi kan derfor godt støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Vi har dog noteret os, at der også er en vis bekymring for øgede administrative byrder for virksomhederne. Hvad vil regeringen gøre under forhandlingerne for at reducere disse administrative byrder? Det er trods alt virksomhederne, der skal drive det.

Anne Sophie Callesen (RV): Samlenotatet er meget godt, og vi får at vide, hvad regeringens bekymringer er, og hvad man støtter osv. På den baggrund kan vi også støtte forhandlingsoplægget, men en anden gang vil vi gerne vide på forhånd, hvad man vil lægge vægt på, hvad der er afgørende, og hvad der skal nedprioriteres. Det gør det meget nemmere at tage stilling, især i en så kompleks sag som denne.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Flere spørger til vægtningen, og jeg har som minister både prøvet, at vægtningen har været i samlenotaterne, og at de ikke har været beskrevet. Jeg er faktisk

lidt i tvivl om, hvorvidt vi har en fast praksis for, om det skal foregå på den ene eller den anden måde. Er der truffet en principbeslutning om, at det skal fremgå?

Formanden (Eva Kjer Hansen): Det bestemmer regeringen.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg har ikke principielle holdninger til hverken det ene eller det andet.

Til Kim Valentin: Som bruger på nettet bliver man bedt om at klikke af, at man har læst følgende 28 siders kompliceret jura. Derefter har virksomheden informeret en om noget. I virkeligheden er det ikke til forbrugers gavn. Derfor synes jeg, det er vigtigt at lægge vægt på, at man ikke har sin ryg fri, bare fordi man har overladet en kunde med informationer. Derfor deler vi ønsket om, at man skal lægge vægt på, at der ved markedsføring af kreditaftaler undgås informationsoverload, og at virksomheder har en forpligtelse til at trække essensen ud af en aftale, man er ved at indgå, for kunderne på en måde, der er forståelig.

Grundlaget for forslaget om at se på de gamle regler fra 2008 er, at en evaluering af det gamle direktiv viste, at der var forskelle i medlemsstaternes regulering. Det skyldes bl.a., at nogle af bestemmelserne i det gamle direktiv ikke var formuleret præcist nok.

Det er rigtigt, at vi allerede har regler. Men vores udfordring er, at vi er på det indre marked, og en evaluering har vist, at de regler måske har været formuleret upræcist, hvilket har ført til forskellige fortolkninger. Det gavner ikke, og det er hele grundlaget for, at dette forslag er blevet fremlagt.

Til Katarina Ammitzbøll: Hvornår er en kredit dyr? Det kan man selvfølgelig diskutere, men vi siger 25 pct. i det tekniske begreb årlige omkostninger i procent. Jeg kender ikke de præcise beregninger bagved, men det er en sammenlægning af mange forskellige typer af udgifter, der bliver beregnet. Jeg tror, at alle, der har prøvet at optage et lån, godt ved, at 25 pct. er halvpebret.

Alex Ahrendtsen spørger om de øgede administrative byrder. Jeg er helt enig i, at vi politisk skal finde en balance mellem hensynet til forbrugerne, men også de hensyn, der er til virksomhederne. Begge balancer er vigtige, og derfor siger vi, at lånets etableringsomkostninger ikke også indgår, når man beregner, hvilke omkostninger der skal reduceres med, hvis man indfrier et lån før tid, hvilket man selvfølgelig skal have mulighed for at gøre. Virksomheden har jo haft de omkostninger ved etableringen. Det er vi ikke i mål med endnu. Det er et sted, hvor vi har erhvervslivets fane med til bordet, for det er rimeligt nok, at virksomhederne ikke skal betale de omkostninger delvis tilbage, som de faktisk har haft ved etableringen af lånet, selv om det bliver indfriet før tid.

Til Søren Søndergaard: Måske forstår jeg ikke helt spørgsmålet om nye totalharmoniseringer. Tanken med direktivet er at sikre harmonisering på det indre marked på området for forbrugerkredit. Totalharmonisering kan være et begreb, som jeg ikke kender, så jeg må tages i skole her.

Katarina Ammitzbøll (KF): Vil ministeren arbejde for, at der skabes mere ensartede vilkår på tværs af landene? Det er ikke helt tydeligt, hvad regeringen lægger op til at få mandat til. Hvis man arbejder for mere ensartede vilkår, hvilket også er en bekymring i mange af høringssvarene, kan vi støtte det.

Søren Søndergaard (EL): Ministeren forstår det fuldstændig korrekt. Det er bare en politisk uenighed. Derfor vil jeg sikre mig, at der ikke inddrages nye områder under totalharmonisering. Det er

allerede totalharmoniseret. Hvis det er de eksisterende regler, der forbedres, kan vi støtte det. Men hvis der indføres nye områder i totalharmoniseringen, kan vi ikke støtte det.

Angående vægtningen har jeg fuldstændig respekt for, at regeringen kan gøre, hvad de vil. Det gør det lidt sværere at forberede sig, når vi ikke ved, om man vil lægge afgørende vægt på noget, eller man bare synes noget. Det må regeringen selv om, men jeg tror, at det kun er et spørgsmål om tid, før det vil vise sig, hvilke problemer der vil ligge i det.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Det gør det meget nemmere, og vi har ensrettet vægtene, så vi alle sammen ved, hvad vi mener med de aftalte udgaver af vægtene. Men i sidste ende beslutter regeringen, hvordan man vil tilrettelægge det.

Justitsministeren (Mattias Tesfaye): Jeg synes, det er rigelig kompliceret at sætte sig ind i disse ting i forvejen, så alt, hvad der fra min side kan gøre diskussionen lettere for os alle sammen, er jeg kun tilhænger af. Jeg må lige vurdere, hvordan jeg griber det an på den rigtige måde.

Søren Søndergaard spørger også, om nye områder bliver omfattet, og svaret er ja, der er et større anvendelsesområde. F.eks. er køb med buy now pay later ikke omfattet af det eksisterende direktiv, men vil være omfattet af det nye. Det vil også gælde for kreditter under 200 euro, som skal betales tilbage på anfordring eller inden for 3 måneder.

Til Katarina Ammitzbøll kan jeg godt sige, at regeringen vil arbejde for at sikre mere ensartede vilkår. Det er netop formålet med direktivet, da evalueringen viser, at selv om direktivet fra 2008 havde til hensigt at skabe fælles vilkår på det indre marked, bliver det i dag fortolket forskelligt. Konklusionen fra evalueringen er, at det skyldes upræcise bestemmelser, som man forsøger at præcisere og i øvrigt udvide anvendelsesområdet for, så det gælder nogle af de låntyper, som det ikke gjaldt for før, f.eks. buy now pay later. Det forholder sig også til, at mere foregår digitalt i dag end tidligere. Jeg tror, at danske virksomheder har en interesse i en fælles harmonisering på området, da vi normalt ligger i den pæne ende. Så vi har også en interesse i, at der ikke er nogen, der flyver lavt på området.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame KOM (2021) 731 og bestemmelserne vedrørende politisk reklame i forslag til omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2021) 0731 og KOM (2021) 0734

KOM (2021) 0731 – bilag 4 (samlenotat)

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 22/3-22 – bilag 2 (beslutningsreferat vedr. rådsmøde alm. anl. 22/3-22)

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Begge forslag er en del af en demokratipakke, der bl.a. skal sikre større gennemsigtighed i betalt politisk reklame og klarere regler for finansiering af europæiske politiske partier.

Udenrigsministeren har forelagt forhandlingsoplæg til alle andre dele af forordningen om europæiske politiske partier og fonde bortset fra de dele, der vedrører politisk reklame, da de kører i et særskilt forhandlingsspor.

Da der er en høj grad af indholdsmæssig sammenhæng mellem forordningen om politisk reklame og elementer om politisk reklame i forordningen vedrørende europæiske politiske partier, vurderer regeringen, at det er hensigtsmæssigt at drøfte de to forslag samlet i dag. Vi forventer, at det, der opnås enighed om i forhandlingerne på teknisk niveau om politisk reklame, også vil blive afspejlet i de relevante bestemmelser i forordningen om europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde.

Jeg orienterede udvalget om forslaget om politisk reklame den 9. februar 2022, mens vi stadig var meget tidligt i processen, og i starten af maj holdt vi teknisk gennemgang, hvor der var mulighed for at dykke ned i de tekniske detaljer af forslaget.

Vi har nu også gennemgået forslaget om politisk reklame på teknisk niveau i Bruxelles, og vi er blevet klogere på det. Rådets formandskab har desuden udsendt et første udkast til kompromistekst til forslaget om politisk reklame, der skal danne grundlag for de videre forhandlinger. Formandskabet har oplyst, at de ideelt set ønsker, at der vedtages generel indstilling for forslagets substantielle kapitler på denne side af sommer. Det er en ambitiøs tidsplan, og selv om vi ikke ved, om den holder, forelægger jeg i dag forhandlingsoplæg på forslaget om politisk reklame. Derudover vil jeg i dag også forelægge forhandlingsoplæg på bestemmelserne om politisk reklame i forordningen vedrørende europæiske politiske partier og fonde.

Forslaget om politisk reklame har snitflader til det forslag omkring digitale tjenester, der for nylig er opnået enighed om i EU. Digital Services Act (DSA) fastsætter techgiganters og andre digitale tjenesters ansvar, bl.a. i forhold til at fjerne ulovligt indhold og skabe mere gennemsigtighed. DSA'en stiller også krav om tydelig mærkning af onlinereklamer, herunder om hvem der er afsender af reklamen, og hvilke parametre der er anvendt til at bestemme modtagerne af reklamen. DSA'en er

en historisk vigtig politisk aftale, der vil styrke den demokratiske kontrol med techgiganterne markant.

De store techvirksomheder har for længe haft for frit spil. Techgiganterne er så store og spiller så stor en rolle i vores liv og vores demokratiske samtale, at de er blevet demokratisk infrastruktur. Derfor er vi også nødt til at have demokratisk kontrol med, hvad der foregår på platformene. Forslaget om politisk reklame handler om politisk reklame på tværs af medier og platforme, både offline, men især også online. Det er derfor også et led i en større kontrol med digitale platforme. Sammenlignet med reglerne i DSA'en vil forslaget her stille særlige krav om gennemsigtighed, når det kommer til lige præcis politisk reklame. Det synes regeringen er positivt, for der er forskel på kommerciel reklame og politisk reklame.

Indhold af forslaget

Politiske reklamer er en vigtig del af vores demokratiske samtaler og af vores demokratiske proces. Når vi går til valg eller til folkeafstemninger, bidrager politiske reklamer til at oplyse borgerne og vælgerne om, hvor de kan sætte deres kryds, og hvad de stemmer på, når de sætter deres kryds et bestemt sted. Politiske reklamer er en del af den naturlige konkurrence om stemmerne i en hvilken som helst valgkamp, uanset om det er et folketingsvalg, et kommunalvalg eller et valg til Europa-Parlamentet.

Det er også vigtigt, at vores demokratiske samtaler, vores valgkampe og vores lovgivningsprocesser sker uden desinformation, bevidst indblanding og manipulation. Det er så vigtigt for en åben debat, at den er netop dét: åben. Og gennemsigtig. Når vi møder et politisk budskab – hvad enten det er som en busreklame, i avisen, på Facebook eller TikTok – skal vi kunne gennemskue, hvem der har betalt for at få budskabet placeret netop der.

Den digitale udvikling har på mange måder betydning for vores demokratiske samtale. Det gælder bl.a. muligheden for at sprede indhold og politiske reklamer vidt og bredt – men også at målrette dem meget nøjagtigt til nøje udvalgte grupper af mennesker.

Forslaget om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame vil medføre større gennemsigtighed med politiske reklamer, uanset på hvilken platform eller hvilket medie de udkommer. Men i særlig grad på onlineplatforme, hvor politiske budskaber kan forstærkes og målrettes meget præcist. Den slags målretning kan f.eks. potentielt misbruges til at udbrede politiske budskaber på særlig sårbare tidspunkter i et menneskes liv.

Med forslaget lægger Kommissionen op til, at det skal være muligt for helt almindelige borgere at gennemskue, hvornår de står over for politiske budskaber, som nogen har betalt for at udbrede. Og det skal være muligt at gennemskue, hvis politiske budskaber er målrettet dem på baggrund af indsamlede personoplysninger.

Forslagets regler om gennemsigtighed indebærer, at politiske reklamer skal ledsages af en række oplysninger om bl.a. afsenderen. Hvis der bruges målretningsteknikker, hvor der behandles personoplysninger, skal det være muligt at forstå, hvordan målretningen er foregået. Samtidig forbydes målretning, der indebærer behandling af følsomme personoplysninger som udgangspunkt. Det omfatter f.eks. etnisk oprindelse, religiøs overbevisning og seksuel orientering.

Reglerne vil finde anvendelse på politisk reklame, der udarbejdes, placeres, promoveres, udgives eller udbredes i EU, eller som er rettet mod enkeltpersoner i en eller flere medlemsstater. Det vil gælde, uanset hvor udbyderen af reklametjenesterne er etableret, og uanset hvilke midler der anvendes.

I forslaget lægges der ikke op til at sætte rammer for, hvilket indhold i politiske reklamer der er tilladt i EU. Det afgørende er bare, at når man vil gøre brug af politisk reklame, skal det klart og tydeligt markeres, og en række oplysninger skal videregives og offentliggøres.

Bestemmelserne om politisk reklame i forordningen om europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde pålægger desuden de europæiske partier nogle forpligtelser. De europæiske partier skal bl.a. sikre, at de udbydere af politiske reklametjenester, som de samarbejder med, overholder de forpligtelser, der er om gennemsigtighed og brug af målretnings- og forstærkningsteknikker i forordningen om politisk reklame. Derudover skal der bl.a. offentliggøres informationer om de reklamer, som de europæiske partier står bag. De europæiske partier skal desuden have en politik for deres brug af politisk reklame, som de skal kunne dokumentere, at de rent faktisk implementerer, når de ansøger om midler fra EU-budgettet.

Bestemmelserne om politisk reklame i forslaget vedrørende europæiske politiske partier og fonde gælder kun for de europæiske partier. Dvs. partier såsom European People's Party (EPP), Party of European Socialists (PES) og Alliance for Liberals and Democrats for Europe (ALDE).

Under den sidste drøftelse i februar blev jeg spurgt om rækkevidden af forslaget om politisk reklame. Hvem vil blive omfattet af forslaget, og hvornår vil noget blive karakteriseret som politisk reklame? Vi er blevet klogere på det, men vi har stadig brug for at blive endnu skarpere på det.

Hvornår er der tale om politisk reklame? Overordnet set i to tilfælde: Enten når der er tale om udbredelse af en meddelelse af, for eller på vegne af en politisk aktør. Eller udbredelse af en meddelelse, som kan og er designet til at påvirke resultatet af et valg, en folkeafstemning, en lovgivningsproces eller stemmeadfærd. Tilføjelsen af kravet om, at meddelelsen også skal være »designet til« at påvirke, er formandskabets. En politisk aktør er f.eks. et politisk parti eller en kandidat til et folkevalgt embede på f.eks. europæisk, nationalt og lokalt plan eller til en ledende stilling i et politisk parti.

Hvordan afgør man, om et politisk budskab kan påvirke resultatet af et valg? Ifølge forslaget kan det handle om afsenderen af budskabet, budskabets indhold, sprog, den sammenhæng, hvori budskabet formidles, formålet og intentionen med budskabet og den måde, hvorpå budskabet udgives eller udbredes. En kommerciel reklame for økologisk mælk må derfor som udgangspunkt forventes ikke at være en politisk reklame. Men en reklame fra en aktør, som normalt ikke er politisk, der anbefaler en bestemt stemme til et folketingsvalg, vil være omfattet.

Er det så alle politiske budskaber, der vil være omfattet? Reglerne om gennemsigtighed gælder kun, hvis der er betaling involveret, eller hvis der er tale om en tjeneste, der normalt udbydes mod betaling. Hvis afsenderen betaler f.eks. et konsulenthus for at udarbejde reklamen eller betaler for at sætte reklamen i avisen eller på et socialt medie, vil reklamen skulle ledsages af en gennemsigtighedsmeddelelse. Et almindeligt opslag på Facebook, som ingen er betalt for at udarbejde eller levere, vil ikke være omfattet af reglerne. Formandskabet har i deres kompromistekst desuden

fremhævet, at politiske budskaber under redaktionelt ansvar i audiovisuelle og trykte medier er undtaget fra forslaget.

Reglerne om målretning gælder dog for alle politiske budskaber, hvor der behandles personoplysninger, uanset at der ikke har været betaling involveret.

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget om politisk reklame og bestemmelserne om politisk reklame i forslaget vedrørende europæiske politiske partier og fonde. Der er i det hele taget behov for meget mere gennemsigtighed og ikke mindst demokratisk kontrol med det, der foregår online. Med fremkomsten af muligheder for at sprede og målrette politiske budskaber online er der behov for mere gennemsigtighed for at understøtte en åben, demokratisk debat.

Regeringen er positiv over for en definition af politisk reklame, som omfatter reklamer, der ikke kommer fra politiske aktører, men som alligevel kan forventes at påvirke demokratiske processer. Sådant en definition vil bidrage til at sikre, at f.eks. statslige aktører ikke kan skjule deres involvering i demokratiske processer gennem tredjeparter. Men det er også vigtigt, at forslaget indeholder klare afgrænsninger, så vi ikke risikerer, at alle budskaber af mere eller mindre politisk karakter omfattes af forslaget. Det gælder f.eks., at redaktionelt indhold som udgangspunkt bør undtages, medmindre der sker betaling.

FO *Forhandlingsoplæg* Regeringen

- lægger vægt på at fastholde et højt ambitionsniveau, når det kommer til gennemsigtighed i forbindelse med politisk reklame.
- lægger vægt på, at der ikke indføres unødvendige administrative byrder på nyhedsmedier og små og mellemstore virksomheder for så vidt angår forslaget om politisk reklame og på europæiske politiske partier for så vidt angår bestemmelserne om politisk reklame i forslaget vedrørende europæiske politiske partier og fonde.
- lægger vægt på, at der i relevant omfang sikres et effektivt og hensigtsmæssigt samspil mellem forslag til forordning om politisk reklame og bestemmelserne om politisk reklame i forslaget vedrørende forordningen om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde.
- lægger stor vægt på, at forslaget om politisk reklame indeholder klare definitioner af både politisk reklame og politiske aktører samt klare forpligtelser for de omfattede aktører.
- lægger stor vægt på, at hverken forslaget om politisk reklame eller bestemmelserne om politisk reklame i forslaget vedrørende europæiske politiske partier og fonde forringer legitime politiske aktørers mulighed for at benytte politisk reklame som led i en åben og fri demokratisk debat.
- lægger afgørende vægt på, at Danmark ikke med forslaget om politisk reklame forpligtes til at skulle indføre administrative bøder.

Kim Valentin (V): Venstre støtter forhandlingsoplægget. Vi synes, at regeringen er på vej det rigtige sted hen.

Danske Medier har forskellige bekymringer, som jeg gerne vil have, at regeringen forholder sig til. Forslagets formål skal tydeliggøres, således at det effektivt bidrager til at kunne undgå fremtidige skandaler såsom Facebook/Cambridge Analytica, men opretholder muligheder for legitimt at dele politiske budskaber. Der skal skabes klarhed om definitionen af politisk reklame, så emnebaserede reklamer som f.eks. Copenhagen Pride ikke falder ind under definitionen. Det er helt uacceptabelt, hvis redaktionelt indhold, der allerede reguleres af medieansvarsloven, underlægges definitionen af politisk reklame. Politiske synspunkter, der er kommet til udtryk i såvel trykte som digitale medier, bør ikke omfattes af forslaget. Hvis dette ikke tydeliggøres, frygter Danske Medier, at en podcast som f.eks. Borgen Unplugged ville skulle deklarerer, at programmet indeholder politisk indhold. Endelig fremfører Danske Medier, at danske reklameudgivere, der allerede er omfattet af nationale krav vedrørende politisk reklame, ikke pålægges yderligere krav end de regler, der gælder for markedsføring af lovlige ydelser, herunder politisk reklame. I forslaget gør disse byrdefulde krav sig særlig gældende.

Alex Ahrendtsen (DF): Det er godt med klare regler og gennemsigtighed, men Dansk Folkeparti kan ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg. Det skyldes flere ting, men især, at det vil gøre det nemmere at have europæiske politiske partier, hvilket er en trussel mod den nationale politiske egenart.

Anne Sophie Callesen (RV): Det er et meget vigtigt forslag, som handler om hele vores demokratiske infrastruktur. Det gælder både retten til at have medier, der frembringer politiske synspunkter, at vi som politikere kan lave politisk reklame, og samtidig bliver det fuldstændig og tydeligt deklareret, hvad det drejer sig om.

Jeg er på linje med regeringen med hensyn til hele intentionen i forslaget, og jeg synes, at vægterne i forhandlingsoplægget imødekommer den berettigede kritik og bekymring for, hvad det vil betyde. Det gælder balancen mellem et højt ambitionsniveau på den ene side og på den anden side, hvilke byrder det vil medføre, så det ikke risikerer at medføre det modsatte af det, vi ønsker, nemlig at fremme den demokratiske samtale. Politik er som udgangspunkt ikke farligt og noget, der skal gemmes væk, men det skal være tydeligt, hvor informationen kommer fra.

Forventer regeringen, at man kan være tvunget til at stemme imod forslaget på grund af den afgørende vægt på, at der ikke skal kunne udskrives administrative bøder? Det ville være ærgerligt, så jeg håber, at regeringen vil trække det i den rigtige retning. Vi bakker op om forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard (EL): Vi er rigtig glade for, at man vil lægge afgørende vægt på at overholde den danske forfatning. Det stemmer os positivt. Men vi har stadig meget store problemer med forslaget på en række områder. Hvad vil det indre marked for politiske reklamer, som det skal skabe, konkret betyde? Synes ministeren, at et indre marked for politiske reklamer er positivt? Umiddelbart synes jeg ikke, at det lyder positivt, at vi skal have et indre marked for politiske reklamer. Hvad forestiller man sig, at man gerne vil understøtte mere konkret med det?

Er ministeren ikke bange for de ret upræcise formuleringer, som bruges mange steder? TV 2 og andre har påpeget, at det giver et meget stort spillerum til EU-Domstolen, som lige pludselig kan afgøre relativt fundamentale ting.

Katarina Ammitzbøll (KF): Det Konservative Folkeparti vil være meget kritiske over for forslaget, fordi politiske reklamer på mange måder er væsentlige for at tjene vores samfunds demokratiske samtale. Vi synes, at det er en alt for bred definition, der er lagt ned over det. Vi synes også, at det går alt for vidt i forhold til techgiganterne, og vi lytter bestemt til nogle af de høringssvar, der er kommet. Vi tænker også, at der allerede er tiltag, man kunne bruge, som f.eks. GDPR, markedsføring og forordningen om digitale tjenester (DSA), som der har været arbejdet med rigtig længe. Forordningen træder i kraft næste år. Vi synes faktisk, at det kan have negativ virkning på flere områder, og det kan også komme til at ramme skævt for nogle af dem med politiske budskaber, som virkelig kan blive begrænset. Vi kan derfor ikke støtte forhandlingsoplægget.

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Helt overordnet er det ingenlunde tanken, at nogen får begrænset deres muligheder for at bringe politiske budskaber, og det mener jeg egentlig også står ret centralt. Det er ikke et forsøg på at begrænse politiske budskaber, og det forholder sig heller ikke på nogen måde til indholdet i politisk reklame. Det er et spørgsmål om, at man som borger skal kunne se, når man er udsat for politisk reklame, der er betalt for. Jeg mener, at det bidrager positivt til, at man kan gennemskue, hvad man navigerer i som borger, når man gør sin stilling op, og hvornår man bliver påvirket af noget, der er målrettet én. Jeg deler derfor ikke den skepsis, men det er selvfølgelig helt fair at have den.

Anne Sophie Callesen spørger, om vi forventer at skulle stemme imod, og svaret er nej. Der arbejdes på en løsning, hvor vi kan overholde grundlovens § 3 og samtidig være en del af det. Men der er selvfølgelig en grund til, at vi lægger afgørende vægt på det, som Enhedslisten også påpeger.

Til Søren Søndergaard: Vi arbejder for, at det bliver så konkret som muligt. Vi er gået fra nogle overordnede formuleringer til en kompromistekst, men jeg synes stadig, at vi mangler noget, og det er selvfølgelig noget af det, der udestår. Jeg ønsker ikke, at der skal være så overordnede regler, at vi ikke ved, hvad det reelt vil betyde, før det kommer for Domstolen, og det er en politisk opgave at få det derhen.

Jeg læser ikke forslaget som noget, der ønsker at skabe et indre marked for politisk reklame. For mig handler det om, at det voksende marked for politisk reklame bliver reguleret, også når det foregår online, og at der kommer større gennemsigtighed, når vi bliver udsat for politisk reklame.

Kim Valentin nævner Danske Mediers bekymringer. Vi er fuldstændig enige i, at der ikke skal lægges unødigt tunge byrder på nyhedsmedier, der formidler politisk reklame, og at politisk reklame fortsat skal være muligt. Men det skal selvfølgelig reguleres, og der er brug for en separat regulering. Politisk reklame er noget andet end kommerciel reklame. Jeg synes dog, at det samtidig har en demokratisk værdi, at det bliver nemmere for borgerne at gennemskue, hvad de er udsat for. Når det foregår online på digitale platforme, har det en grænseoverskridende natur, og der er i meget højere grad mulighed for internationale elementer. Derfor giver det mening, at det er på EU-niveau. Der er mulighed for at målrette det på en helt anden måde, når det foregår online, og derfor mener jeg, at reguleringen er nødvendig og klog at gå ind i. Vi må se, om vi kan påvirke det mest

muligt i vores retning. Der er en bred række af lande, som forholder sig positivt til det. Vi ved ikke, præcis hvordan det ender, men jeg mener, at vi skal være med i diskussionen og ikke afvise det, som jeg forstår, at Danske Medier måske lagde op til.

Søren Søndergaard (EL): Ministeren har ret – det er forkert, når jeg påstod, at formålet var at skabe et indre marked for politiske reklamer. Der står, at det skal: »bidrage til et velfungerende indre marked for politisk reklame«, men det ændrer ikke rigtig ved spørgsmålet. Præcis hvad er det for et indre marked, man taler om?

Forslaget er alt det, som vi ikke kan lide – masser af magt til EU-Domstolen, delegerede retsakter, som kan være ret omfattende, og totalharmonisering. Derfor skal vi være meget sikre på, præcis hvilket problem man vil løse, og jeg ville godt have eksempler på det. Som udgangspunkt er det ikke vores kop te.

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Den formulering kan jeg godt skrive under på. Folk kan være uenige om, hvorvidt der er et indre marked for politisk reklame, eller om det er i vækst osv. Men såfremt der er det, skal det reguleres, så vi som borgere ved, hvad vi er udsat for af påvirkning, når nogen betaler for noget, der f.eks. skal påvirke os politisk eller vores stemmeadfærd. På mange måder er det en totalharmonisering på noget, som er vokset frem ved, at rigtig meget af det, der foregår op til et valg, er blevet så digitalt. Derfor mener jeg, at der er brug for den regulering, og jeg synes, at det giver mening, at det er på EU-niveau, så vi ikke har hver vores, for meget af det er grænseoverskridende. Det kan man være uenig i, og det er helt fair, men det er baggrunden for, at regeringen går positivt ind i forhandlingen. Det er et spørgsmål om, at det i stigende grad er grænseoverskridende, især de eksempler vi ser med påvirkning af valg. Jeg mener, at vi som demokratier har en interesse i, at vores borgere kan gennemskue, hvornår der er betalt for politisk reklame, der forsøger at påvirke dem, og hvem der er afsender af det,

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3880 (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Kulturministeren (Ane Halsboe Jørgensen): Jeg forelægger alle punkter til orientering på vegne af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

1. Markedssituationen for landbrugsvarer

- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3880 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Kulturministeren (Ane Halsboe Jørgensen): Der vil fortsat være særligt fokus på konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine, herunder at sikre muligheder for eksport af korn fra Ukraine. Den russiske flåde har siden krigens begyndelse blokeret de ukrainske afskibningshavne ved Sortehavet. I EU arbejdes der på at etablere alternative fragtruter for korn ud af Ukraine.

De globale fødevarerpriser er fortsat rekordhøje, ligesom høje foderpriser og høje priser på handelsgødning allerede påvirker europæisk landbrug.

Vi forventer ikke, at der vil opstå fødevaremangel i Danmark eller i EU, men vi ser stigende forbrugerpriser, og mange europæere står i en rigtig svær situation med stigende fødevarerpriser. Det er også vigtigt at understrege, at stigende globale fødevarerpriser rammer de fattigste og i forvejen sårbare lande hårdest. Derfor er det også afgørende, at vi holder fokus på at få Ukraines korn ud på verdensmarkedet og blive en del af den samlede globale fødevarerforsyning.

Spørgsmålet om fødevarekrisens konsekvenser blev også drøftet på Det Europæiske Råd den 30.-31. maj 2022.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Kommissionens rapport om anvendelsen af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter

- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3880 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Rapporten fremhæver, at der er mulighed for at anvende EU's standarder relateret til sundhed og miljø på importerede landbrugsprodukter. Men Kommissionen fremhæver også, at konkrete forslag i hvert enkelt tilfælde bør undergå en grundig analyse. Det gælder især i forhold til WTO-medholdelighed for at undgå ulovlige handelsbarrierer.

Fra dansk side bakker vi generelt op om en ambitiøs og fair europæisk handelspolitik – baseret på respekt for bæredygtig udvikling, miljø og klima, og vi støtter Kommissionen i, at det er afgørende at sikre, at eventuelle konkrete tiltag er i overensstemmelse med WTO.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den Europæiske Unions geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2017/1001 og (EU) 2019/787 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012

- *Statusorientering fra formandskabet*
KOM (2022) 0134
Rådsmøde 3880 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Forslaget indeholder ikke grundlæggende ændringer. Der foreslås en mere målrettet beskyttelse af geografiske betegnelser og mere effektive registreringsprocesser. Et andet element er, at der kan inddrages bæredygtighedskriterier på frivillig basis i ordningerne. Det støttes fra dansk side.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet – mod et mere bæredygtigt fiskeri i EU: Status og retning for 2023

– Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter

KOM (2022) 0253

Rådsmøde 3880 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Der er tale om en tidlig drøftelse forud for fremlæggelsen af konkrete forslag til de årlige forslag om fiskerimuligheder.

Meddelelsen indeholder en status for fiskebestandene og en tidsplan for fremlæggelsen af forslagene om fiskerimuligheder for 2023.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1305/2013 for så vidt angår en specifik foranstaltning til at yde ekstraordinær midlertidig støtte under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) som reaktion på virkningerne af den russiske invasion af Ukraine

– Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde.

KOM (2022) 0242

Rådsmøde 3880 – bilag 1 (samlenotat side 17)

Kulturministeren (Ane Halsboe Jørgensen): Forslaget kan give mulighed for at omprioritere eller anvende uforbrugte midler til krisestøtte i form af engangsbetalinger.

Flere medlemslande har efterspurgt muligheden for at kunne anvende uforbrugte landdistriktsmidler til krisestøtte til landmænd, der er pressede af stigende priser på gødning, foder og energi, som følge af krisen.

Fra dansk side ser vi gerne, at medlemslandene sikres lige muligheder for at anvende denne støttemulighed. Det skal bl.a. afklares, om det er muligt at anvende muligheden på trods af reglerne om, at den grønne andel af støtteordningerne ikke må reduceres. Derfor arbejdes der på at finde en teknisk løsning, der kan sikre, at vi også vil kunne bruge muligheden.

Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet, men forslaget ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Eventuelt

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. Siden sidst

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 6. Forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens og ændring af visse af Unionens lovgivningsmæssige retsakter

– Vedtagelse

KOM (2021) 0206

KOM (2021) 0206 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Vi har løbende orienteret udvalget om forslaget om kunstig intelligens, senest den 25. maj 2022 i forbindelse med telerådsmødet den 2. juni, hvor formandskabet fremsatte en fremskridtsrapport.

Kunstig intelligens er ikke længere en teknologi, der hører fremtiden til, eller noget, vi kan se i science fiction-film. Det er en teknologi, der allerede har gjort sit indtog i vores hverdag, inden for sundhedssektoren, undervisning, finansverdenen osv. Vi ser i dag, hvordan kunstig intelligens kan skrive artikler, der til forveksling ligner artikler skrevet af mennesker, og videoklip af politikere og filmstjerner, kunstig intelligens har skabt ud af den blå luft. Det bliver kaldt deep fakes. Den slags kan både bruges til det gode, men bestemt også til det onde, og derfor bliver vi nødt til at sætte rammer for det. Med EU-forslaget sættes der for første gang regler for kunstig intelligens. En teknologi, der kommer til at påvirke alle dele af vores liv i fremtiden, og med forslaget går EU forrest og bliver en global standardsætter.

Som samfund skal vi stille store krav om ordentlighed og ansvarlighed, når data skal omsættes til f.eks. erhvervs muligheder. Her er det vigtigt, at vi opnår en ansvarlig og etisk anvendelse af kunstig intelligens-løsninger og de data, der ligger bag dem. Det er bl.a. formålet med forslaget her, men der er også tale om en vigtig balance. Borgere og forbrugere skal beskyttes grundigt, og samtidig skal vi evne at skabe rum til, at virksomheder kan være innovative og udvikle nye løsninger til gavn for de samme borgere og forbrugere og for det samfund, vi alle sammen er en del af.

Overordnet set støtter regeringen forslagets formål om at etablere et indre marked for kunstig intelligens og sikre borgernes tillid til teknologien. Det vil både gavne danske forbrugere og borgere, som får adgang til sikker og ansvarlig kunstig intelligens, og det vil gavne danske virksomheder, der får lettere ved at sælge kunstig intelligens-systemer til hele EU.

I forslaget inddeles kunstig intelligens i forskellige risikokategorier. F.eks. vil en kunstig intelligens, der bruges til at selekttere kandidater i en ansættelsesproces eller beslutte, om en person kan modtage offentlige ydelser, blive kategoriseret som højrisiko. Det vil betyde, at den vil skulle leve op til en række krav om bl.a. datakvalitet, risikostyring, menneskeligt tilsyn og cybersikkerhed. Derimod vil kunstig intelligens, som f.eks. kunne bruges til at optimere vandforbruget i et gartneri, ikke blive pålagt nye krav.

Jeg er overbevist om, at det balancerede forslag kan være med til at sikre danske virksomheders konkurrenceevne. Forbrugere i hele verden vil kunne have tillid til, at de anvender ansvarlig, sikker og etisk kunstig intelligens, når de anvender europæiske og danske virksomheders løsninger.

FO Regeringen støtter ambitionen i oplægget om at skabe et velfungerende indre marked for etisk ansvarlig og sikker kunstig intelligens. Regeringen

- lægger stor vægt på, at der med forslaget opnås en ansvarlig og etisk anvendelse af kunstig intelligens-løsninger og dataene bag dem.
- lægger stor vægt på, at centrale begreber i forslaget klarlægges og afgrænses, herunder definitionen for kunstig intelligens og kategorisering af højrisiko-kunstig intelligens.
- lægger stor vægt på, at forordningen ligger inden for rammerne af eksisterende kompetencefordeling, herunder for så vidt angår national sikkerhed.
- lægger stor vægt på, at den tager højde for eksisterende lovgivning, herunder GDPR (databeskyttelsesforordningen) og produktlovgivning, hvor administrative og økonomiske omkostninger for virksomhederne står mål med gevinsterne ved reguleringen.
- lægger vægt på, at den europæiske lovgivning følger en risikobaseret teknologineutral og proportionel tilgang, hvor graden af forpligtigelser følger graden af mulige skadevirkninger.
- lægger vægt på en klar principbaseret og operationel lovgivningsramme, der sikrer borgernes og forbrugernes tillid og øger beskyttelsen i samfundet, uden at dette unødigt hæmmer innovationsevnen eller forringer konkurrenceevnen.
- lægger vægt på, at der findes den rette balance, hvor risici adresseres, samtidig med at teknologien kan udvikles og anvendes til gavn for vores samfund samt understøtte fremtidens arbejdspladser og offentlig forvaltning. Her lægges også vægt på, at der stilles krav til datakvaliteten i udviklingen af højrisiko-kunstig intelligens-systemer.
- lægger vægt på, at kategorien for højrisiko-kunstig intelligens klart afgrænses til anvendelser, der reelt kan medføre betydelig eller svært genoprettelig skade, og at innovationen ikke hæmmes unødigt. I den forbindelse lægges vægt på, at en potentiel fremtidig udbygning af højrisikokategorien skal ske på grundlag af en konkret risikovurdering samt klare og forudsigelige kriterier. I denne henseende lægger regeringen ligeledes vægt, at højrisikoanvendelserne afgrænses til de anvendelser, der kan være ugunstige for de påvirkede aktører, herunder borgere eller forbrugere. Regeringen arbejder for, at efterlevelsesevne og omkostningerne, herunder de administrative omkostninger, skal stå mål med gevinsterne ved regulering.
- lægger vægt på, at forvaltning og håndhævelse foregår nationalt, hvor der bygges på eksisterende nationale strukturer, der sikrer en effektiv databeskyttelse og forbrugerbeskyttelse. I den henseende arbejder regeringen for, at medlemslandene bevarer retten til at fastlægge den nationale organisering. Samtidig lægger regeringen vægt på behovet for et europæisk tilsyn til at håndtere sager af en vis størrelse og grænseoverskridende karakter.
- lægger vægt på, at forslaget ikke pålægger medlemslandene unødige statsfinansielle omkostninger, og at gevinsterne ved forslaget står mål med de administrative omkostninger.
- lægger vægt på indførelsen af effektive og passende sanktioner, herunder bøder. I samme ombæring lægger regeringen vægt på, at det nuværende hensyn til medlemsstaternes

forskellige juridiske systemer bevares, og regeringen lægger vægt på forbud af den specifikke anvendelse af kunstig intelligens, hvor det kan resultere i alvorlig uoprettelig skade for individer eller samfund eller er uforeneligt med gældende lovgivning eller rettigheder, samt hvor dette ikke kan adresseres på anden vis. Regeringen mener, at retshåndhævende myndigheders brug af biometrisk fjernidentificering i realtid på offentlige steder i visse situationer kan retfærdiggøres.

- lægger vægt på udformningen af frivillige adfærdskodeks, der kan blive et konkurrenceparameter for både danske og europæiske virksomheder. Frivillige adfærdskodeks kan være et indledende skridt mod en europæisk frivillig mærkningsordning for kunstig intelligens, som regeringen fortsat vil arbejde for.
- lægger vægt på etableringen af initiativer, der kan fremme innovationskraften inden for kunstig intelligens, herunder effektive og fleksible rammer for regulatoriske sandkasser, som de bliver kaldt.

Afslutningsvis vil jeg fremhæve, at kunstig intelligens forventes at få en transformerende effekt på hele vores samfund. Reglerne i forordningen vil derfor få vidtrækkende konsekvenser for anvendelsen og udviklingen af kunstig intelligens i EU. De vil gælde horisontalt for SMV'er, techgiganter og den offentlige sektor, og derfor vil det også være vigtigt at få skruet lovgivningen rigtigt sammen, så den beskytter forbrugere og borgere og samtidig skaber rammebetingelser for innovation, vækst og udvikling.

Jeg håber, at udvalget kan støtte regeringens tilgang. Forhandlingerne vil fortsætte under det kommende tjekkiske formandskab, og jeg vil løbende holde udvalget orienteret herom.

Kim Valentin (V): Det er meget interessant, hvad der sker på området i fremtiden. Vi støtter forhandlingsoplægget, men vi har en politisk bemærkning.

Venstre støtter reguleringen af kunstig intelligens på EU-niveau. Kunstig intelligens bliver en afgørende teknologi i fremtiden, og en ensartet, ubureaukratisk, smidig og etisk ansvarlig regulering kan sikre både EU-landenes konkurrenceevne og reducere de risici, som teknologien rummer. For Venstre er det dog afgørende, at der ikke opbygges et uoverskueligt, unødvendigt og uproportioneret bureaukrati, der går ud over udviklingen af europæiske virksomheder og vores konkurrenceevne. Derfor mener vi, at det er under al kritik, at de statsfinansielle konsekvenser samt byrderne ikke er klarlagt.

For Venstre er det også vigtigt, at de enorme problemer, der har været i forbindelse med indførelsen af databeskyttelsesforordningen, undgås. Derfor lægger vi stor vægt på, at der først pålægges økonomiske sanktioner, når både virksomheder og offentlige institutioner kan få hurtig, konkret og klar vejledning fra de ansvarlige myndigheder om, hvilken kategori og hvilke dokumentationskrav der bruges af algoritmer og kunstig intelligens, som de er underlagt. Det er nødvendigt for at undgå den massive forvirring og overimplementering, som desværre har undermineret opbakningen til databeskyttelsesforordningen og har givet både vores virksomheder og samfundet generelt enorme udgifter.

Alex Ahrendtsen (DF): Dansk Folkeparti er en stærk tilhænger af det indre marked. Denne forordning handler om et nyt hjørne af det indre marked, der ikke rigtig findes i dag, men som er afgø-

rende for, at der kan udvikle sig en europæisk industri, der udvikler produkter inden for kunstig intelligens. Det er afgørende for den vestlige verdens overlevelse, at vi er førende på kunstig intelligens, så vi kan stå op imod og besejre de onde socialistiske regimer, der findes i bl.a. Rusland og Kina. Især Kina er førende på det område og har valgt at satse voldsomt på det, og de kommer til at udnytte og misbruge det, hvis vi ikke også er med. Derfor støtter vi varmt regeringens forhandlingsoplæg og selvfølgelig også en forhåbentlig blomstrende industri inden for kunstig intelligens i hele Europa. Det ville være helt fantastisk.

Søren Søndergaard (EL): Vi kan ikke støtte forhandlingsoplægget. Vi kan sagtens støtte intentionen om regulering, men det handler om at skabe et indre marked som udgangspunkt for det, og netop fordi det er i så rivende udvikling, er vi uenige i den tilgang med totalharmonisering, der lægges op til.

Katarina Ammitzbøll (KF): Kunstig intelligens er simpelt hen så vigtig for f.eks. den grønne omstilling, fremtidens velfærd, energibesparelser, fremtidens våbenindustri og for at beskytte os mod cyberkriminalitet, så vi støtter forhandlingsoplægget. Vi mener dog, at det er vigtigt, at forordningen får så få administrative byrder som muligt for de virksomheder, der bliver omfattet af forordningen.

Vi så egentlig gerne, at man i første omgang reducerede områderne, der omfattes af reguleringen, så man kunne drage erfaring af reguleringen af højrisiko-kunstig intelligens og have en mere gradvis tilgang. Man kan altid udvide områder – det er sværere at indskrænke.

Vi så også gerne, at forordningen var lidt mindre detaljefokuseret i reguleringen og havde mere fokus på effekt. For 2 år siden udgav EU en hvidbog om kunstig intelligens, som lagde meget vægt på beskyttelse af borgeren og på det etiske, men var ret restriktiv på anvendelse af data. Forordningen, som den ser ud nu, ligger stadig i den side, hvor vi måske skulle have mere balance for at give virksomheder mere frihed og innovationsmulighed. Man skal gøre en ekstra indsats for det innovative område på trods af regulering. Men vi bakker op om forhandlingsoplægget.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg synes, at alle bemærkninger fra dem, der støtter forhandlingsoplægget, er på sin plads, for balancerne er svære at finde, og der skal være plads til, at vi kan innovere. Der er ingen tvivl om, at fremtidens goder og positive udvikling for vores samfund i høj grad også vil komme fra ting, der er udviklet af denne teknologi, men balancen til det ordentlige, ansvarlige og det etisk forsvarlige er vigtig, og den prøver vi at ramme.

Jeg er helt enig med hensyn til byrdernes størrelse og det ukendte terræn, vi er i lige nu. Det er tidligt i processen, og det kommende tjekkiske formandskab skal forhandle videre om det. Vi skal nok komme tilbage til udvalget undervejs, men jeg er glad for opbakningen.

Jeg er også meget enig med i Alex Ahrendtsen i, at vi med den linje, vi forsøger at forfølge, rent faktisk kan skabe grundlaget for, at udviklingen af kunstig intelligens-teknologier på europæisk og dansk jord kan blive med de standarder og balancer, vi forsøger at sætte. Det kan gøre, at vi får en god markedsposition på verdensplan. Indlægget om bekæmpelse af forskellige styrer rundt om i verden står for ordførerens egen regning, men potentialet for dansk og europæisk erhvervsliv, også med den etiske balance, er faktisk rimelig stor efter min mening.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 3877 (konkurrenceevne – indre marked og industri) den 9. juni 2022

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg forelægger alle punkter til orientering.

1. Fremskridtsrapport for Kommissionens forslag til mikrochipforordningen og fællesforetagendet for mikrochips

– *Politisk drøftelse*

KOM (2022) 0046 og KOM (2022) 0047

Rådsmøde 3877 – bilag 3 (samlenotat side 2)

KOM (2022) 0047 – bilag 3 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 25/5-22 vedr. fællesforetagendet for mikrochips)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): I februar 2022 præsenterede Kommissionen en lovgivningspakke, som har til formål at styrke EU's forsyningsikkerhed og teknologiske lederskab inden for mikrochips. Fremskridtsrapporten fokuserer dels på status for arbejdet med at skabe et fælles foretagende for mikrochips under forskningsprogrammet Horisont Europa. Forslaget hører hjemme under uddannelses- og forskningsministeren, som forelagde forhandlingsoplæg den 25. maj 2022, da forhandlingerne er fremskredne. Herudover har fremskridtsrapporten fokus på den nye forordning for mikrochips, og grund- og nærhedsnotat er sendt til udvalget tilbage den 24. marts 2022.

På rådsmødet ønsker det franske formandskab en drøftelse af manglen på chips og den langsigtede forsyningsikkerhed i Europa. Lovpakken om mikrochips rummer bl.a. forslag om en fælles overvågnings- og krisemekanisme og en ny ramme for etablering af produktionsanlæg i Europa.

Regeringens holdning er, at det på den ene side er positivt med en fælles overvågningsindsats og tilhørende kriseværktøjskasse, fordi det betyder, at vi kan være bedre forberedt på fremtidige forsyningskriser, når det gælder mikrochip. På den anden side skal vi sikre, at overvågningsindsatsen ikke bliver for byrdefuld, især i tider, hvor der ikke er krise, og at kriseværktøjerne ikke gør mere skade end gavn, f.eks. ved at forringe adgange til og funktionen af et åbent globalt marked for mikrochips.

Når det kommer til etableringen af produktionsanlæg i EU, kan det være med til at øge forsyningsikkerheden også for danske virksomheder. Her bliver det springende punkt dog, hvordan man sikrer anlæggenes globale konkurrencedygtighed, både når det gælder kvalitet og pris. I den forbindelse kan statsstøtte være nødvendigt, men det skal have et klart fokus og en bestemt udløbsdato. En europæisk chipindustri skal på sigt kunne bære sig selv, og jeg ser frem til en god drøftelse af ikke mindst af dilemmaerne på rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Styrkelse af europæiske strategiske industrielle økosystemers modstandskraft

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3877 – bilag 3 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (2021-22) – bilag 351 (side 1080, senest behandlet på EUU møde 20/5-21)

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Danmark og Europa er afhængige af at kunne importere et stort antal råstoffer og produkter fra tredjelande for at kunne opretholde en velfungerende økonomi og er moderne samfund. Både covid-19-pandemien og den russiske invasion af Ukraine har tydeliggjort de risici, som afhængigheder kan skabe for vores samfund. EU's regeringschefer har i Versailleserklæringen fra marts 2022 understreget behovet for at gøre europæisk erhvervsliv mere modstandsdygtige over for forstyrrelser og nedbrud i forsyningskæder. Det er nødvendigt, at vi sætter ind der, hvor EU har sårbarheder, men vi må samtidig have øje for, at ikke alle afhængigheder nødvendigvis er kritiske.

Der er i EU-kredsen forskellige holdninger og tilgange til, hvordan man skal gå til afhængighederne, herunder bl.a. mere statsstøtte og øget europæisk egenproduktion. På den ene side er det klogt, og det er også nødvendigt, at vi fra europæisk side er bevidste om de risici, der ligger i importafhængigheder i en stadig mere omskiftelig verden med geopolitiske spændinger. Her er det vigtigt, at de europæiske lande står sammen om en fælles strategisk tilgang, der kan håndtere mulige forsyningsudfordringer. På den anden side må arbejdet med afhængigheder ikke resultere i, at vi i Europa lukker os om os selv og skaber øget protektionisme. Det må ikke ende med en jagt på, at EU skal kunne altting selv. Vi har i EU nydt godt af at specialisere os og trække på hinandens styrker, både internt i Unionen og ude i verden, og det skal Danmark fortsat værne om. Derfor er det vigtigt, at den overordnede strategiske kurs sikrer den rigtige balance med udgangspunkt i målrettede indsatser.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Forordningen om digitale markeder (DMA) og forordningen om digitale tjenester (DSA)

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg er glad for at kunne oplyse, at vi har opnået enighed om EU's techforslag om henholdsvis DMA og DSA. Reglerne sætter en stopper for unfair konkurrenceadfærd fra store techgiganter og gør det mere trygt at færdes online. Jeg er både glad og stolt over, at vi i EU på historisk kort tid er lykkedes med at få vedtaget EU-lovgivning, der for alvor styrker de digitale tjenesters ansvarlighed. Reglerne sætter nye globale standarder for, hvordan vi håndterer skyggesiderne ved store platforme.

Jeg ved, at udvalget har interesseret sig meget for kravet om importøransvar i DSA'en, og som jeg har oplyst ad nogle omgange, har vi som land stået ret alene med det ønske. Desværre er det heller ikke lykkedes at få det med, selv om vi har kæmpet til det sidste, så nu kigger vi på mulighederne for det i sektorlovgivningerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Udenlandske subsidier

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Forslaget er den 4. maj 2022 blevet vedtaget til generel indstilling på Coreper, og der kan nu startes forhandlinger med Europa-Parlamentet. Regeringen er tilfreds med resultatet, der vil kunne modvirke, at subsidier fra tredjelande skaber unfair konkurrence på det indre marked. Det forventes, at forslaget bliver forhandlet færdigt ved udgangen af 2022.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 8. Rådsmøde nr. 3878 (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022
EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan ikke helt finde ud af, om jeg skal skælde ud eller rose. Fra ministerens side har vi fået det bedste eksempel på, at vi er nødt til at stramme op på vores regler for, hvornår der bliver forelagt forhandlingsoplæg i udvalget. Forslaget om Schengengrænsekodeks blev hasteforelagt til forhandlingsoplæg i begyndelsen af denne uge med 1 dags varsel, så vi måtte gøre det i en skriftlig procedure. Det var i dagene, hvor alle havde travlt med at fare land og rige rundt i forbindelse med folkeafstemningen, så udvalget havde ikke en chance for at sætte sig ind i sagen med så kort varsel. Jeg har fået oplyst, at forslaget blev fremsat den 14. december 2021, så der havde været rigelig tid til at forelægge sagen.

Man kan blive overrasket over, at man venter til allersidste minut og dermed ender i en situation, som vel i virkeligheden er utilfredsstillende for alle parter, og hvor det faktisk ikke giver nogen mening, at ordførerne begynder at sætte sig ind i det, for der kan ikke rykkes et komma i regeringens forhandlingslinje, når det er så meget i sidste øjeblik. Jeg vil gerne appellere til ministeren om at sørge for, at man forelægger forhandlingsoplæggene rettidigt, og klart understrege, at det er for sent, dagen inden Rådet fastlægger sin holdning. Der er det i virkeligheden spild af alles tid.

Anne Sophie Callesen, som er formand for UFO's underudvalg, der blev nedsat for at se på, hvordan vi i Folketinget kunne gennemføre EU-reformgruppens anbefalinger om tidspunkter for forelæggelse af forhandlingsoplæg, har fået et godt eksempel på, at der er behov for at stramme op.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg er da superærgelig over den måde, det er på. Vi fik meldingen om, at det ville blive taget op i lørdags den 28. maj 2022. Det franske formandskab havde genoptaget forhandlingerne den 13. maj, så der har været en proces. Det er selvfølgelig rigtigt, at det har været diskuteret tidligere, men det har været den melding, vi har haft. Under det slovenske formandskab har det ikke været diskuteret. Men jeg forstår til fulde diskussionen, og jeg er sikker på, at der kommer en god proces om det i underudvalget.

Jeg vil indlede forelæggelsen af rådsmødet med lidt bemærkninger om det franske formandskab, og hvordan arbejdet i Rådet foregår i øjeblikket. Det går stærkt og i forceret tempo, og det betyder, at vi modtager dokumenterne sent og nogle gange meget sent. Ofte modtager vi information om formandskabets overvejelser om proces og frister med ultrakort varsel. Nu tog jeg ikke formandens bemærkninger som en fuldtonet ros, men mere som et retorisk greb. Tak for samarbejdsvilligheden i forbindelse med punktet om revision af Schengengrænsekodeks, den meget sene fremsendelse af materiale til screeningsforordningen og anmodning om forhandlingsoplæg.

15. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2016/399 om en EU-kodeks for personers grænsepassage ("Schengengrænsekodeks")

– *Punktet er blevet forelagt (skriftligt og til forhandlingsoplæg) for Folketingets Europavalg den 31. maj 2022*

KOM (2021) 0891

Rådsmøde 3878 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2021) 0891 – svar på spm. 2, om en ændring af Schengen-reglerne vil medføre en ændring i Danmarks modtagelse af flygtningen og migranter, fra udlændinge- og integrationsministeren

KOM (2021) 0891 – svar på spm. 1, om regeringens holdning til høringssvaret fra DI Transport, fra udlændinge- og integrationsministeren

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Formandskabets har gjort ihærdige forsøg på at nå til generel indstilling om Kommissionens forslag til ændring af forordningen. Vores faste repræsentanter forsøgte at nå til enighed om forslaget i onsdags. Der blev gjort fremskridt, men ikke nok til, at formandskabet kunne erklære, at der var opnået generel indstilling. Der vil blive gjort nye forsøg på at lukke sagen i den kommende uge.

Det særlige punkt, der er vanskeligt at lukke, drejer sig om artikel 27a stk. 5, som handler om, hvor længe medlemsstaterne i særlige situationer skal kunne forlænge en genindført grænsekontrol på de indre grænser. Regeringens holdning er klar – der skal være stor fleksibilitet for medlemsstaterne til at beslutte, om der af særlige sikkerhedshensyn er behov for grænsekontrol. Den position er også indeholdt i det forhandlingsoplæg, udvalget gav mig opbakning til i den skriftlige procedure.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt. Se dog de indledende bemærkninger.

16. Schengenrådets generelle tilstand: Rapport om tilstanden i Schengen og Schengenbarometer

– *Drøftelse*

KOM (2021) 0277

Rådsmøde 3878 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): På fransk initiativ enedes Rådet i februar 2022 om etablering af Schengenrådet som en del af RIA (retlige og indre anliggender). I praksis er der tale om, at Schengensager på rådsmødet behandles under et og samme overordnede dagsordenspunkt, hvor de fire Schengenassocierede lande, Schweiz, Norge, Island og Lichtenstein, også deltager.

På rådsmødet vil Kommissionen fremlægge den første årlige Schengenstatusrapport. Med Schengenstatusrapporten ønsker Kommissionen at lancere en ny styringsmodel for Schengen. Styringsmodellen skal baseres på prioriteter for det kommende år, som Kommissionen vil foreslå i de årlige Schengenstatusrapporter. Blandt Kommissionens prioriteter for 2022-23 indgår en ophævelse af al længerevarende intern grænsekontrol.

Kommissionen har i Schengenstatusrapporten søgt om schengenrådets opbakning til prioriteterne. Det franske formandskab har dog lagt op til en drøftelse af sin egen liste af prioriteter for de kommende måneder, hvor ophævelsen af den længerevarende interne grænsekontrol ikke indgår, og det er jeg tilfreds med. Blandt formandskabets prioriteter for de kommende måneder er også at få fastlagt en vej frem for de Schengenlande, der endnu ikke deltager fuldt ud i Schengensamarbejdet. Det gælder Rumænien, Bulgarien og Kroatien. Regeringen kan overordnet støtte formandskabets forslag til prioriteter for de kommende måneder.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

17. Ukraine: Opfølgning på ti-punktsplanen om håndteringen af fordrevne fra Ukraine

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3878 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Vi befinder os i en ekstremt alvorlig situation. Millioner er fordrevet, og der er fortsat ukrainere, som fordrives og søger ophold i EU. Kommissionen har udarbejdet en 10-punktsplan for bedst at kunne håndtere de udfordringer, der er opstået, når millioner af mennesker søger mod EU. 10-punktsplanen dækker et bredere aspekt af problemstillinger og ikke alle hører under mit ministeriums ressort.

Af særlig interesse for mit ministerie var punktet om en EU-registreringsplatform. Formålet med registreringen af personer fordrevet fra Ukraine, der har søgt ophold i EU, er at hjælpe medlemsstaterne med at få et bedre og mere præcist overblik over migrationsstrømme, antal ansøgninger om opholdstilladelse, antal af registrerede personer, og hvilke medlemsstater der er under pres. Derudover vil platformen være et meget vigtigt redskab i forebyggelse af svindel med sociale ydelser.

Desværre kan Danmark som udgangspunkt ikke deltage i registreringsplatformen på grund af retsforbeholdet. Det skyldes, at registreringsplatformen er hjemlet i EU-direktivet om midlertidig beskyttelse. Uden deltagelse af Danmark og de Schengenassocierede lande (Schweiz, Norge, Island og Lichtenstein) vil der i praksis opstå store datahuller, og det vil gøre de danske myndigheders arbejde betydeligt vanskeligere. Problemet består i, at danske myndigheder ikke kan tjekke, om de personer, der søger ophold efter særloven for Ukraine, allerede har fået registreret ophold i andre EU-lande. Derudover vil de manglende data vanskeliggøre eftersøgning af familiemedlemmer. Det er især et problem i situationer, hvor uledsagede børn ankommer til Danmark.

Regeringen arbejder sammen med de Schengenassocierede lande på at skabe en ordning, der muliggør deltagelse i registreringsplatformen og har den 10. maj 2022 sendt brev til Kommissionen om det. Registreringsplatformen er forbeholdt ukrainere. Der arbejdes for, at man i fremtiden generelt kan registrere personer, der tildeles midlertidig beskyttelse i Eurodac (EU-fingeraftryksregisteret). En Eurodac-løsning vil ikke blot imødekomme Danmark og de Schengenassocierede lande, men også udgøre en langt mere solid løsning. Årsagen er, at data baseret på biometri, som er den data, der registreres i Eurodac, fører til en langt mere sikker identifikation end brug af alfanumerisk data, som er den data, der registreres i registreringsplatformen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

18. Asyl og migration: Opdatering af de fremskridt, der er gjort inden for rammerne af migrations og asylpagtens første fase

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2016) 0272, KOM (2016) 0467, KOM (2020) 0612, KOM (2020) 0613 og KOM (2020) 0610

Rådsmøde 3878 – bilag 1 (samlenotat side 19)

EUU alm. del (20) – bilag 348 (fortrolig udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste vedr. retsgrundlag)

EU-note (20) – E 5 (EU-note af 12/11-20 om forslag til asyl- og migrationspagt)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Det franske formandskab lancerede tidligt idéen om en trinvis tilgang til forhandling af pagten. Formandskabet fik stor opbakning, da forhandlingerne var fastlåst. Uenighederne består groft sagt i, hvordan den rette balance mellem ansvar og solidaritet ser ud. Formandskabet vil gøre status på den trinvise tilgang og vil formentlig fremlægge en statusrapport inden rådsmødet.

Det er formandskabets og Rådets ambition at nå til enighed om de første trin inden udgangen af juni 2022, så tiden er knap, og det afspejles også i det pres, formandskabet lægger på medlemsstaterne. Man foreslår vedtagelse af en politisk erklæring snarest muligt – måske allerede på rådsmødet. Af det første udkast til erklæringen fremgår det, at formandskabet ser tre centrale elementer, som er nødvendige for at kunne nå til enighed om første trin.

Det gælder for det første, at Rådet når til generel indstilling om forslaget til omarbejdning af Eurodac-forordningen. Der blev forelagt forhandlingsoplæg om sagen den 24. februar 2022 i forbindelse med sidste rådsmøde. Formandskabet har for nylig præsenteret et nyt kompromisforslag til Eurodac, hvor der lægges op til, at personer med midlertidig beskyttelse og lignende national beskyttelse fremadrettet kan registreres i Eurodac. Der lægges endvidere op til, at der oprettes en særskilt kategori i Eurodac for personer reddet efter en eftersøgnings- og redningsaktion.

For det andet skal Rådet nå til generel indstilling om screeningsforordningen. Det forslag skal bidrage til at sikre, at alle tredjelandsborgere, der indrejser irregulært i EU, hurtigt bliver henvist til den rette procedure, dvs. asylprocedure eller udsendelsesprocedure. Screeningen består desuden af sundheds- og sårbarhedstjek, et identitetstjek og et sikkerhedstjek.

For det tredje er man nået til enighed om en solidaritetsmekanisme. Forslaget til en midlertidig solidaritetsmekanisme er beskrevet i udkastet til politisk erklæring. Det er forventningen, at formandskabet ønsker en politisk tilkendegivelse på rådsmødet om, hvorvidt medlemsstaterne kan støtte erklæringen, så man dermed kan etablere en ikke-juridisk bindende, men politisk forpligtende solidaritetsmekanisme.

Hovedkomponenten i solidaritetsmekanismen er en omfordelingsordning. I erklæringen fremgår, at lande, der ikke kan eller ikke ønsker at deltage i omfordelingen, kan bidrage ved finansiel støtte eller andre materielle eller personelle former for solidaritet inden for alle områder af migrationsdagsordenen. Det kunne f.eks. være modtageforhold, grænseovervågning, grænsekontrol, tilbageholdelse af irregulære migranter eller tilbagesendelse. Alternativerne til at deltage i omfordelingen

skal ifølge udkastet til erklæring finansielt svare til de omkostninger, der er forbundet med at deltage i omfordelingen.

Vi ved ikke, hvordan den endelige erklæring kommer til at se ud, men det er vores aktuelle vurdering, at solidaritetsmekanismen i sin substans kan være omfattet af det danske retsforbehold. Baggrunden for den vurdering er, at Kommissionen i sit forslag til asyl- og migrationsforvaltningsordningen, hvori der indgår en solidaritetsmekanisme, har gjort det klart, at Danmark ikke er omfattet på grund af forbeholdet. Det er formandskabets ambition, at solidaritetsmekanismen skal træde i kraft, når Rådet samtidig når til generel indstilling om forslagene om Eurodac-forordningen og screeningsforordningen.

Jeg vil naturligvis ikke stille mig i vejen for formandskabets planer om erklæringen. Jeg vil til råds-mødet gøre opmærksom på det danske retsforbehold, men også orientere om de mange former for solidaritet, som Danmark allerede yder både til frontlinjestaterne gennem bl.a. EU's agenturer, men også i forbindelse med migrationspartnerskaberne med tredjelande, der har til formål at forebygge og reducere den irregulære migration til EU's ydre grænser.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO 19. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af screening af tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817

– *Forventet generel indstilling*

KOM (2020) 0612

Rådsmøde 3878 – bilag 5 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (20) – bilag 348 (fortrolig udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste vedr. retsgrundlag)

EU-note (20) – E 5 (EU-note af 12/11-20 om forslag til asyl- og migrationspagt)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Forslaget indgår i første trin af formandskabets trinvise tilgang til at gøre fremskridt i forhandlingerne om asyl- og migrationspagten.

Jeg skal beklage, at jeg forelægger forhandlingsoplægget med meget kort varsel, men vi har at gøre med et meget dynamisk formandskab.

Kommissionen fremsatte i september 2020 et forslag til en ny screeningsforordning. Forslaget lægger bl.a. op til at indføre en screeningsprocedure, som skal gælde for alle tredjelandstatsborgere, der pågribes ved de ydre grænser i forbindelse med ulovlig indrejse på medlemsstaternes område, eller som pågribes inde i deres område efter at være indrejst på medlemsstaternes område uden tilladelse.

Formålet med screeningen er at sikre, at personers identitet, men også eventuelle sundheds- og sikkerhedsrisici, hurtigt fastslås, og at alle omfattede personer hurtigst – som udgangspunkt inden for 5 dage – anvises den relevante asyl- eller udsendelsesprocedure. Derudover skal screeningen sikre, at sårbarheder og helbredsproblemer opdages hurtigt efter pågribelse på den ydre grænse.

Regeringen er positivt indstillet over for forslaget, i særdeleshed for initiativer, som øger sikkerheden i Schengenområdet, understøtter og effektiviserer asylproceduren og udsendelsesarbejdet og øger begrænsningen af sekundære bevægelser inden for EU. Vi skal have styr på, hvem der ankommer til Europa, især ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt, men også for at signalere, at man ikke bare kan indrejse ulovligt i EU. Det er afgørende for at sikre en effektiv kontrol af vores egne ydre grænser. Regeringen er også positivt indstillet over for forslaget om at vedtage det hurtigst muligt.

Danmark deltager i forhandlingerne om det nye forslag om en screeningsprocedure, men på grund af det danske retsforbehold vil Danmark ikke deltage i vedtagelsen, og vi vil som udgangspunkt heller ikke være bundet af ændringerne. Men da forslaget udgør en udbygning af Schengenreglerne, kan vi som sædvanlig inden for 6 måneder efter den endelige vedtagelse af forslaget give meddelelse om, at vi vil gennemføre forordningen i dansk ret. Det er baggrunden for, at jeg i dag søger udvalgets opbakning til, at jeg kan tilkendegive, at Danmark støtter kompromisforslaget om en ny screeningsforordning, og at man efter den endelige vedtagelse vil meddele Kommissionen, at Danmark vil gennemføre retsakten i dansk ret. En manglende tilslutning til screeningsprocedureforslaget betyder, at Danmark i yderste konsekvens må træde ud af Schengensamarbejdet og

dermed ikke længere kan være omfattet af de fælles regler for passage af Schengenområdet indre og ydre grænser.

FO På den baggrund lyder forhandlingsoplægget

- at man fra dansk side lægger stor vægt på at sikre en mere effektiv identifikation af personer, der kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko, og personer, som har behov for international beskyttelse, samt en mere effektiv tilbagesendelse af personer, der ikke har behov for beskyttelse.
- at man fra dansk side ligeledes lægger stor vægt på, at forslaget bidrager til at sikre en begrænsning af sekundære bevægelser inden for EU, dels ved at forpligte medlemsstaterne til at sikre, at personer står til myndighedernes rådighed under screeningen, og dels ved hurtigt at henvise personer til den relevante procedure.
- at man fra dansk side lægger vægt på, at sundhedstjekket ikke unødigt formaliseres ved et krav om, at alle sager skal vurderes af kvalificeret sundhedspersonale, da et tilbud om helbredstjek vurderes i tilstrækkelig grad at sikre tredjelandsborgeres helbred.
- at Danmark efter en vedtagelse af forslaget giver meddelelse til Kommissionen om, at Danmark på mellemstatsligt niveau vil gennemføre screeningsforordningen i dansk ret. Det vil blive anført i meddelelsen, at en gennemførelse kræver Folketingets godkendelse, og regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag om gennemførelse af screeningsproceduren.

Jeg kan desuden oplyse, at formandskabet har inviteret til frokostdrøftelse med Frontex i fokus i lyset af Frontexdirektørens beslutning om at trække sig fra sin post efter massiv kritik fra OLAF (Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig). Jeg synes, at det er fornuftigt, at man drøfter agenturets fremtid. Lige nu er det vigtigste at sikre en smidig overgang til en kompetent og ansvarfuld ledelse af agenturet. Det har en vigtig rolle i forhold til kontrollen med og overvågningen af vores fælles ydre grænser og på området for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere, der ikke har lovligt ophold i medlemsstaterne.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Venstres ordfører har bedt mig give udtryk for, at det er særdeles utilfredsstillende at få samlenotatet om en sag i går, hvor der forelægges forhandlingsoplæg i dag. Men Venstre bakker op om forhandlingsoplægget.

Vi har behandlet denne sag i december 2020 som led i den samlede migrations- og asylpagt. Der synes altså at have været god tid til at følge op på, hvordan forslaget har udviklet sig og få en drøftelse i udvalget. Vi synes, at det er lidt underligt, at vi får det dagen før.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg synes desværre, at opsangen er på sin plads. Retfærdighedsvis skal det siges, at ministeren er ny på området, men så kan man tage det videre til den foregående minister eller ministeriet. Det er uholdbart, for det er ikke nogen overraskelse, at det er på og heller ikke under det franske formandskab – det ved selv jeg, og jeg følger nok ikke lige så tæt med, som den pågældende minister måtte gøre. Det synes jeg desværre ikke er godt nok.

Radikale Venstre støtter overordnet formålet om, at vi har kontrol med de ydre grænser. Samtidig ligger det netop i det franske formandskabs intention at komme videre med omfordeling, for de to

ting hænger sammen. På den ene side sørger man for, at man kan søge asyl, at man hjælper dem, der har ret til asyl, og fordeler dem mellem landene, og på den anden side, at man selvfølgelig har en kontrol ved de ydre grænser.

Det, som regeringen lægger vægt på, er ikke det, som jeg anser for det mest væsentlige i denne sammenhæng. Det er selvfølgelig vigtigt, at Danmark kan forblive i Schengen, og at vi kommer til at implementere det. Retsforbeholdet forhindrer os i for alvor at øve indflydelse på det, men jeg har stadig en række spørgsmål, som jeg synes er afgørende for, hvordan regeringen forholder sig.

Er der foretaget en grundig analyse af forslagens indvirkning på asylansøgnernes grundlæggende rettigheder, bl.a. retten til at søge asyl?

Hvordan vil man forhindre, at det fører til flere pushbacks, når man vil sørge for færre grænseovergange og begrænsede åbningstider? Der er allerede dokumenteret knap 2.000 tilfælde af pushback i en periode på bare 3 måneder i år. Det er bl.a. Dansk Flygtningehjælp, der har lavet en rapport om det.

Intentionen om, at man behandler sagerne inden for 5 dage, er god, men hvordan vil man sikre, at landene er rustede til at leve op til det? Selv for Danmark vil det være vanskeligt at leve op til.

Man kan i forslaget få indtryk af, at landene skal sikre, at personerne er til stede. Ligger der deri, at man reelt også vil have mulighed for at frihedsberøve de personer, hvor man skal afgøre, om de enten er migranter eller asylansøgere?

Hvordan vil man i praksis foretage en screening og en vurdering af personerne?

Jeg vil også gerne forstå omfordelingsmekanismen. Det ligger ikke i screeningsforordningen, men er det forventningen, at det også kan lande inden for det franske formandskabs periode? Eller hørte jeg ministeren sige, at det ikke vil blive behandlet samtidigt, og at der formentlig ikke vil ske mere på det? Jeg synes, at det er ret afgørende, at tingene hænger sammen. Det er vigtigt, at der er en kontrol, og at man samtidig også tager et ansvar for dem, der har krav på asyl. Hvis man bare sørger for det ene, så har vi ikke påtaget os et reelt ansvar. Så har vi sørget for, at der er kontrol med de ydre grænser, og det er rigtig godt, men jeg synes også, at Danmark og Europa skulle sørge for at få skred i det, der handler om omfordeling.

Der står i samlenotatet, at regeringen ikke har kendskab til andre landes positioner. Noget må man vel have kendskab til, f.eks. om der er andre lande, der også har sat spørgsmålstejn ved, hvordan det skal foregå i praksis. Er det forventningen, at alle andre lande bare tilslutter sig forordningen, hvor jeg synes, at der er en række spørgsmål til, hvordan det skal foregå?

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg vil gerne bakke op om formandens irettesættelse. Det går lidt ud over den nye minister, men sådan må det være. Jeg ved, at ministeren kan bære det. Det har været stærkt utilfredsstillende og især for lidt mindre partier som mit, hvor vi ikke har noget apparat til at håndtere den slags.

Jeg synes ikke, at det, regeringen diskuterer op med, er meget bedre. Er det ikke på tide, at Danmark træder ud af Schengenaftalen? Der er ikke andet end bøvl med den aftale, og den bevirker, at der kommer mennesker til Danmark, som ikke skal være her, og man har ikke mulighed for rigtig at håndtere det. Det forsøger man så igen og igen at lappe på ved forskellige ting i den aftale, men

det bliver ikke bedre af det – tværtimod bliver Danmark mere og mere begrænset – nu også på grænsekontrollen. Det er stærkt utilfredsstillende.

Frontex har ikke lov til at skubbe flygtninge og migranter tilbage, såkaldt pushback, som er det eneste, der virker, og det skal Frontex have lov til. Når de endelig gør det, kommer der en menneskeretsfanatiker og slår dem oven i hovedet med en humanisthammer, og det kan vi ikke leve med. Vi bliver nødt til at give Frontex det redskab, de skal have for at være en ordentlig grænsekontrol. Det vil sige, at man skubber dem tilbage over grænsen – punktum. Er det ikke på tide, at regeringen arbejder for, at Frontex får pushbackrettigheder? Ellers er jeg bare bange for, at Europa og Vesten går under. Det her er Helm's Deep.

Søren Søndergaard (EL): I sagens natur har jeg ikke haft mulighed for at undersøge det lidt grundigere, og alene det fører mig til en konklusion. Kan ministeren helt enkelt beskrive, hvad der ville ske i den følgende situation: Hvis der f.eks. lige nord for Esbjerg svømmer en forkommen mand i land, så er der en procedure i dag. Jeg går ud fra, at man starter med at spørge, hvordan det går, og om han har det godt, eventuelt på flere sprog. Så giver man ham måske lægehjælp og lidt kaffe, og så begynder man at undersøge, hvem han er, og hvis han har papirer, tjekker man, om de er ægte i f.eks. Schengeninformationssystemet (SIS). Derefter tager man stilling til, hvad der skal ske med ham, alt efter om han f.eks. søger asyl, og hvad hans asylforklaring er osv. Hvad sker der i den situation, hvis forslaget bliver vedtaget? Hvad er forskellen?

Jeg er rigtig glad for, at man åbenbart skal have en generel drøftelse af Frontex på mødet. Hvad tænker ministeren generelt om situationen i Frontex? Hvorfor blev den tidligere chef nødt til at gå af? Det virker lidt underligt, at det henstår i uvished. Har vedkommende forgrebet sig på personalet eller stjålet af kassen, eller har der været systematiske brud på de retningslinjer, som er opstillet for Frontex? Har Frontex fungeret som en ulovlig organisation? Hvad er grunden, og hvad vil ministeren sige? Ministeren løftede selv sløret for, at det skulle føre til en diskussion om Frontex' fremtid, men det må bygge på en diskussion om, hvad der er gået galt. I den forbindelse var det måske meget hensigtsmæssigt, at Folketinget også blev inddraget, ligesom Europa-Parlamentet, budgetkontrolmyndighederne osv. er inddraget.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Tak for ærligheden i forhold til procedurene i udvalget.

Til Søren Søndergaard: Der er en fortrolig rapport fra OLAF om Frontex, som meget få personer har adgang til. Men vi har fået gengivet, at det er alvorlige sager. Frontex har en vigtig opgave, også for at vores eget asylsystem kan fungere, men det skal selvfølgelig varetages på en måde, som er inden for reglerne. Jeg kan desværre ikke komme længere ned i det.

Screeningsforordningen handler om at opgradere samarbejdet og sørge for, at vi har fælles databaser, også på tværs af landene. Siden 2015 har der været en lang diskussion om procedurene mellem lande i forhold til den tilstrømning, der var af migranter og flygtninge på det tidspunkt. Der har siden da været arbejdet på at gøre det mere robust og sørge for, at der er en større gennemsigthed i systemerne. Det er forslaget også en forlængelse af. Man vil selvfølgelig stadig skulle tage folk ind og give dem en kop kaffe i den situation, Søren Søndergaard beskriver, men det er

klart, at afklaringen af, hvor folk kommer fra, og hvilken baggrund de har, tit bliver beskrevet som besværlig. Det prøver vi at gøre mere effektivt, også gennem de registre, der er.

Til Alex Ahrendtsen: Nej, vi er ikke interesserede i at træde ud af Schengen. Det er ikke, fordi jeg ikke godt kan se, hvilken kritik man kan have af det, men jeg tror, at det for os ville være en meget prekær situation at stå uden for.

Til Anne Sophie Callesen: Pushback er ikke tilladt hverken i denne del af det eller i øvrigt.

Udgangspunktet for EU's arbejde i forhold til migranter har selvfølgelig været, at vi overholder de grundlæggende rettigheder. Jeg ved ikke, om der ligger en decideret analyse på det.

Man må godt frihedsberøve, og det er nogle gange også nødvendigt at gøre det over for migranter, som ankommer både i Danmark og andre lande.

Med hensyn til hvordan vi vil sikre behandling inden for 5 dage, er det rigtigt, at det også i Danmark er en udfordring at nå det. Ukrainesituationen har været en del af det. Det er i udgangspunktet de enkelte lande, der skal stå for, at den del bliver overholdt.

Jeg har ikke fået notater om andre landes positioner, men jeg får at vide, at de andre lande har sagt o.k. til forslaget, som det foreligger i dag.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg fik vel et par svar – man har ikke kendskab til en analyse, og pushback er ulovligt nu. Jeg synes, at det er bekymrende, at man ikke har lavet den analyse.

Jeg synes ikke, at jeg fik noget svar på, hvordan man sikrer, at landene er rustede til det, og svaret om frihedsberøvelsen var ikke så beroligende.

Jeg gentager lige de spørgsmål, jeg ikke fik svar på: Hvordan skal screening og vurdering foregå? Det synes jeg stadig er uklart. Skal det foregå som i dag bare med en kortere frist?

Hvad er tidsperspektivet for, at omfordelingsmekanismen også bliver vedtaget? Bliver det parallelt med dette?

Alex Ahrendtsen rejser ønsket om at træde ud af Schengen, og ministeren siger, at man ikke ønsker det, men at han godt forstår kritikken. Skal det forstås sådan, at ministeren mener, at pushback bør være lovligt? Eller at hvis vi ikke får pushback, så fører det til Europas undergang? 10 pct. af de pushback, der er foregået, har været mod børn. Er det Europas undergang? Så tror jeg, at jeg har det præcis modsatte synspunkt om, hvad der vil være Europas undergang. Det er da, hvis vi lovliggør, at man skubber børn væk fra Europas grænser, hvor man ikke ved, om de har krav på asyl.

Søren Søndergaard (EL): Når man ikke har haft så meget tid til det, er det selvfølgelig klart, at der rejser sig nogle spørgsmål. Jeg synes ikke, at ministerens svar er særlig klart. Personen nord for Esbjerg fortæller f.eks., at han er russisk sømand, og at han er hoppet af et skib, fordi han har sagt noget ondt om Vladimir Putin og risikerer at komme i fængsel. Han har måske ovenikøbet en russisk søfartsbog. Skal man så inden for 5 dage konstatere, om den søfartsbog er ægte, om han har bopæl i Sankt Petersborg og afklare hans politiske aktiviteter? Hvad skal afklares i løbet af de 5 dage? Og hvem skal afgøre, at vi ikke tror på det, og sende ham til udsendelse? Hvis han beder om asyl, skal han vel bare indgå i asylsystemet? Jeg synes simpelt hen, at det er uklart, hvad mini-

steren siger. Jeg har fuld forståelse for, at ministeren ikke kan redegøre for et konkret eksempel, men så må ministeren også have forståelse for, at jeg i hvert fald ikke kan støtte forhandlingsoplægget. Jeg vil godt bede om, at vi får nogle cases om, hvor forskellen er, og tag gerne udgangspunkt i den russiske sømand, som er hoppet af et skib på vej forbi Fanø.

Alex Ahrendtsen (DF): Diskussionen vidner meget godt om, hvorfor vi skal ud af Schengen, og hvorfor det vil være godt, at Frontex får lov til at skubbe folk tilbage. Det er vigtigt, at Frontex får de redskaber, så de kan skubbe folk tilbage, for den nuværende politik er menneskefjendsk. Jeg vil gerne sige til Anne Sophie Callesen, at den nuværende politik skaber alle disse ulykkelige skæbner på Middelhavet. Folk dør, børn dør, kvinder dør. Kvinder bliver voldtaget. Hvorfor? Fordi de er lokket til Europa bl.a. af menneskesmuglere, der tjener rigtig mange penge på det. Så kommer de til f.eks. Libyen, hvor de bliver voldtaget og holdt i lejre. De kommer, fordi de ved, at de ikke bliver afvist ved den europæiske grænse, fordi de ved, at de ikke bliver skubbet tilbage, og fordi de ved, at de har mulighed for at få asyl. Det eneste menneskevenlige at gøre er at skabe mulighed for venligt at sejle dem tilbage. Hvis man ikke har mulighed for at komme ind, sætter man heller ikke liv, lemmer og al sin økonomi på spil for at betale nogle menneskesmuglere for at komme over. Det er vigtigt for os, og det er derfor, jeg opfordrer regeringen til at ændre sin politik. Det er vigtigt, at Frontex fremover bliver en grænsevagt, der har mulighed for at skubbe folk tilbage af hensyn til de mennesker, der kommer. EU's nuværende politik er menneskefjendsk, og den skaber død og ødelæggelse på Middelhavet.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Til Anne Sophie Callesen og Alex Ahrendtsen: Generelt set er det rigtigt, at den måde, asylsystemet i Europa har fungeret på i de sidste ca. 10 år, er menneskefjendsk. Tusindvis af mennesker dør, menneskesmuglere får milliarder for det, og det destabiliserer lande i Nordafrika. Det er jeg fuldstændig enig i. Jeg mener bare ikke, at løsningen på det er at afskaffe Frontex, som man gør, hvis man melder sig ud af Schengen. Det er jo en del af Schengen, af hele systemet. Vi tror på, at Frontex har en vigtig rolle at spille, og det kan fungere også uden pushback. Vi mener ikke, at vi skal bruge pushback, men når jeg siger, at der kan have været kritik af den måde, vi håndterer de ydre grænser på, er det selvfølgelig også, i lyset af hvordan situationen så ud for 6-7 år siden. Det har været en relevant kritik, og derfor er dette arbejde relevant.

Det er det enkelte medlemsland, der har ansvaret for at overholde basale rettigheder. Danmark har ansvaret, hvis det er en sømand i Esbjerg, og Italien har ansvar, hvis det f.eks. er en gummibåd, der kommer til Sicilien. Det er også hvert land, der bestemmer, hvordan de vil screene, og hvordan de vil tilrettelægge det på en måde, så man kan nå det inden for de 5 dage. Når jeg ser på sagsbehandlingen i mit eget ministerie, kan der være en periode nu, hvor det måske kan være svært, men omvendt bliver man nødt til at have en målsætning. I den generelle situation skal man selvfølgelig overholde det, og det tror jeg godt, vi kan i Danmark. Jeg tror også godt, at andre lande kan.

Hvad angår solidaritetsmekanismen i det, skal den samlede pakke med Eurodac, screeningen, og solidaritetsmekanismen vedtages samlet, så på den måde er det en del af det samme kompleks.

NOT Til Søren Søndergaard: Jeg tror, at sømanden har ret til at være i havn i Esbjerg, hvis han har en søfartsbog, for så er der særlige regler. Men hvis den er forsvundet på havet, er det nye, at der er en koordinering på tværs af EU-landene omkring det, og der skal være et fælles system ovenpå,

så vi ved det, hvis sømanden kommer til Danmark, og han måske allerede har været i en række andre lande som tredjelandstatsborger uden at blive registreret. Det håber vi på at kunne undgå og sørge for, at det er bedre koordineret end i dag. Jeg vil meget gerne sende noget om, hvilke forskellige procedurer der er, alt efter hvilken situation man kommer til Danmark i, så udvalget i hvert fald kan få et overblik over det.

Anne Sophie Callesen (RV): For Radikale Venstre er det vigtigt, at man har styr på de ydre grænser, og det er samtidig vigtigt, at man overholder asylretlige regler. Det hører jeg egentlig, at vi er enige med regeringen om. Men jeg er jeg uenig med Alex Ahrendtsen i, at pushback er vores retning, altså hvor man ikke behandler sagerne, men bare på forhånd skubber væk.

Jeg tror, at vi på lange stræk deler regeringens intentioner, men jeg synes ikke, at svarene har været beroligende, og jeg har en række bekymringer. Derfor kan vi ikke støtte forhandlingsoplægget. Det peger også meget hen på processen, så jeg håber, at vi en anden gang kan blive ordentligt involveret tidligere, så vi kan få svar på vores bekymringer. Vi må se, hvor det lander, og selvfølgelig skal Danmark fortsat være en del af Schengen. Men vi må bagefter tage en dialog om, hvordan vi får indarbejdet det, så vi fortsat kan være med.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg forstår godt kritikken af proceduren. Vi skal selvfølgelig nok svare også efterfølgende, hvis der er nogen spørgsmål både i forhold til det konkrete forslag og det generelle billede omkring migration og asyl.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Radikale Venstre, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

20. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

21. Siden sidst

a) Orientering forud for dom i EU-Domstolens sager C-624/20, E.K. mod Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid og C-22/21, SRS, AA mod Minister for Justice and Equality

EUU alm. del (20) – bilag 417 (notat om afgivelse af indlæg i sag C-624/20 vedr. unionsborgerskab)

EUU alm. del (20) – bilag 626 (notat om afgivelse af indlæg i sag C-22/21 om unionsborgers husstand)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Sagerne nærmer sig en afslutning. Den danske regering har afgivet skriftligt indlæg i sagerne i henholdsvis marts og juni 2021. Udvalget blev orienteret om den hollandske sag ved et notat 24. marts 2021 og om den irske sag ved notat den 14. juni 2021. Den 10. marts 2022 har en generaladvokat ved EU-Domstolen fremsat forslag til afgørelse i den irske sag, og i den hollandske sag blev der fremsat forslag til afgørelse den 17. marts 2022. Der forventes dom i sagerne i løbet af de kommende måneder.

Den irske sag vedrører fortolkning af opholdsdirektivets artikel 3 stk. 2 litra a, der fastslår, at også andre kernefamilie-medlemmer, altså ægtefæller, samlevende, børn og forældre under visse omstændigheder bør have adgang til ophold sammen med en unionsborger, der udøver retten til fri bevægelighed i en anden medlemsstat. Den konkrete sag omhandler gruppen af andre familie-medlemmer, der hører til unionsborgerens husstand i det land, hvorfra de kommer.

EU-Domstolen skal i sagen tage stilling til, om kriteriet »hører til en unionsborgers husstand« skal fastlægges efter EU-retten eller efter national ret, og hvilke kriterier de nationale myndigheder skal anvende ved vurderingen af, om et familiemedlem kan siges at høre til en unionsborgers husstand.

Regeringen har i sagen argumenteret for, at begrebet »hører til en unionsborgers husstand« skal fastsættes efter nationale regler, og at medlemsstaterne har et vidt skøn ved anvendelse af bestemmelsen. Angående de kriterier som nationale myndigheder skal lægge til grund ved vurderingen af, om en person hører til en unionsborgers husstand, har regeringen bl.a. argumenteret for, at der mellem unionsborger og familiemedlemmet skal være en tæt, varig og stabil tilknytning, og at det pågældende familiemedlems tilstedeværelse skal have afgørende betydning for unionsborgerens udøvelse af rettigheder efter EU-retten.

I generaladvokatens forslag til afgørelse lægges også vægt på det tætte og stabile familiebånd og et stærkt følelsesmæssigt bånd, der viser, at forholdet har karakter af et familieliv. Generaladvokaten lægger også vægt på, om den fælles husstand bygger på et reelt ønske om at bo sammen, hvorfor mere praktisk funderede bofællesskaber ikke falder ind under begrebet husstand i henhold til opholdsdirektivet. Generaladvokaten finder endvidere ikke, at begrebet »hører til en unionsborgers husstand« kan gives en fast EU-retlig definition, men bemærker, at dette spørgsmål ikke er afgørende for, om Domstolen kan bidrage til kriterier til fortolkning af bestemmelsen.

Den hollandske sag vedrører spørgsmålet om, hvorvidt en opholdsret i visse tilfælde skal meddeles permanent eller tidsbegrænset. Det drejer sig om de særlige situationer, hvor en tredjelands-

statsborger kan aflede en opholdsret af en unionsborger, heraf en hollandsk statsborger, der befinder sig i Holland og aldrig har udøvet retten til fri bevægelighed. Efter dansk ret meddeles en sådan opholdsret for en tidsbegrænset periode. Regeringen har derfor i sagen argumenteret for, at en afledt opholdsret for et familiemedlem på baggrund af EU-Domstolens retspraksis er midlertidig i sin natur. Det skyldes, at opholdsretten i denne situation forudsætter et kvalificeret afhængighedsforhold mellem Unionsborgeren og tredjelandsborgeren og derfor ophører, når afhængighedsforholdet ikke længere er til stede. Regeringen har endvidere argumenteret for, at det er op til de enkelte medlemsstater at fastsætte de nærmere betingelser for en opholdstilladelse, herunder varigheden af opholdstilladelsen.

Generaladvokaten anfører i forslag til afgørelse, at spørgsmålet om opholdsrettens varighed skal afgøres efter EU-retten, men deler regeringens opfattelse af, at opholdsretten er af midlertidig karakter. Det er selvfølgelig vigtigt at understrege, at generaladvokaternes forslag ikke er bindende for Domstolen, og det er derfor først, når Domstolen har afsagt en dom, at sagernes eventuelle betydning for dansk ret endeligt kan vurderes.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 9. Rådsmøde nr. 3881+3882 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse - sundhed) den 14. juni 2022

EUU alm. del (21) – bilag 540 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Jeg forelægger alle sager til orientering på vegne af sundhedsministeren, som er i salen.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Det er regeringen, der beslutter forelæggelse, og typisk kan man bede en anden minister om det, når en minister er i udlandet. Men hørte jeg ministeren sige, at sundhedsministeren var i salen?

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Sådan har jeg forstået det.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Så skal vi lige finde ud af, hvordan vi håndterer det med ministeren, for det er ret lang tid siden, der blev ringet af nede fra salen. Det er i hvert fald også en ny situation for mig, at man sender en vikarierende minister, fordi man er i salen. Embedsværket må vende tilbage med en forklaring på det. Jeg vil bare over for udvalgets medlemmer annoncere, at det efter min mening er helt uacceptabelt. Det er første gang, jeg har oplevet, at en minister på grund af arbejde i salen mener sig forhindret. Vi er fleksible i udvalget – vi har været her siden kl. 9, så vi kunne have taget en forelæggelse kl. 8. Det er simpelt hen ikke okay.

1. Forslag til Rådets forordning om det europæiske sundhedsdataområde

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2022) 0197

Rådsmøde 3881+3882 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Kommissionen har for nylig fremsat et forordningsforslag om et europæisk sundhedsdataområde, der bl.a. har til formål at styrke borgeres adgang til og kontrol over egne sundhedsdata samt fremme anvendelsen af sundhedsdata i EU til brug for bl.a. forskning.

Forslaget om et European Health Data Space er det første af flere data spaces, som Kommissionen har fremlagt i sin europæiske datastrategi.

Forordningsforslaget omfatter regler til anvendelse af sundhedsdata i patientbehandlingen, også kaldet primær anvendelse, samt anvendelse af data til andre formål, såsom forskning og innovation, også kaldet sekundær anvendelse.

Primær anvendelse af data

Hvad angår brugen af data i patientbehandling, lægger Kommissionen op til en øget anvendelse af sundhedsdata. Det betyder bl.a., at borgere og sundhedspersonale skal have adgang til en række sundhedsoplysninger i et digitalt format. Tilsvarende skal disse data kunne udveksles og tilgås af sundhedsprofessionelle i andre EU-lande, hvis den enkelte borger giver tilladelse hertil. Dermed skal EU-borgere fra andre lande således også kunne tage deres sundhedsoplysninger med sig til sundhedspersonale i Danmark.

Sekundær anvendelse

Hvad angår brugen af data til forskning og innovation, lægger Kommissionen op til, at der skal oprettes en ny EU-infrastruktur for anvendelse af sundhedsdata til forskning og kvalitetsudvikling. På baggrund af Kommissionens præsentation, forstår vi, at der er tale om en såkaldt fødereret model, hvor bl.a. forskere kan ansøge om at tilgå anonymiserede data via sikre nationale analysemiljøer i infrastrukturen. Som led heri skal hvert medlemsland etablere et nationalt organ med ansvar for adgang til sundhedsdata i det enkelte land.

Regeringens initiale vurdering

Regeringen er ved at analysere forslaget og afventer høringssvar fra relevante parter på sundhedsdataområdet, som vil indgå i regeringens nærmere stillingtagen til forslaget. Mere uddybende forventninger til lovgivningsmæssige samt økonomiske konsekvenser vil blive præsenteret i et grund- og nærhedsnotat.

Derfor har regeringen ikke fastlagt en holdning til forslaget endnu. Inden der stemmes om forslaget i Rådet, vil sundhedsministeren naturligvis forelægge forslaget til forhandlingsoplæg for udvalget helt i tråd med den gængse beslutningsprocedure.

Umiddelbart står det dog klart, at det er et ambitiøst forslag, der indeholder flere elementer, som forudsætter væsentlige tekniske tilpasninger i danske sundhedsdatainfrastrukturer. Derfor er regeringen også positivt stemt for, at man allerede nu begynder indledende drøftelser af forslaget på et højt niveau, så medlemslandene allerede nu kan pege på, hvor de ser overordnede udfordringer og potentialer i forslaget.

Indledende vurderer vi, at det overordnet er positivt med tiltag, der styrker borgeres kontrol over egne elektroniske sundhedsdata. Det er dog vigtigt for regeringen, at forordningens regler kan forenes med nationale regler og danske politiske principper om borgerens mulighed for indsigt og medbestemmelse over data i patientbehandlingen.

Regeringen forventer, at der vil være væsentlige omkostninger ved forslaget, som det foreligger i øjeblikket. Danmark er dog langt fremme, når det kommer til udviklingen af relevant digital sundhedsinfrastruktur i forhold til mange andre europæiske lande. Den store forskel mellem landenes parathed må derfor forventes at føre til, at forslagets indhold vil blive justeret i forbindelse med de kommende forhandlinger i Rådet.

Det samme gælder etableringen af en effektiv struktur for anvendelse af sundhedsdata til forskning, innovation og kvalitetsudvikling på sundhedsområdet, som potentielt kan understøtte udviklingen af nye, innovative behandlingsformer til f.eks. patienter med sjældne sygdomme, hvor der findes en begrænset mængde af data.

På rådsmødet vil sundhedsministeren bemærke, at det er afgørende for den danske regering, at datasikkerhed er i højsædet, og at data ikke bevæger sig frit på tværs af grænser, men i stedet kan anvendes i sikre nationale analysemiljøer.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Revision af Den Europæiske Unions globale sundhedsstrategi

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3881+3882 – bilag 2 (samlenotat side 7)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Den gældende strategi for EU's rolle i global sundhed stammer fra 2010 og har form af en meddelelse fra Kommissionen og tilhørende rådskonklusioner. Strategien er altså ikke retligt bindende for medlemslandene.

Strategien må siges at være blevet overhalet af flere fundamentale forandringer, herunder covid-19-pandemien, krig på det europæiske kontinent og fremkomsten af nye sygdomme, der kan overføres fra dyr til mennesker. Kommissionen har derfor netop annonceret, at man nu vil begynde et arbejde med at revidere strategien, hvorfor der på rådsmødet vil være en udveksling af synspunkter om revisionen.

Regeringen mener, at det er vigtigt, at EU bidrager aktivt til udviklingen af folkesundheden globalt. På rådsmødet vil sundhedsministeren derfor støtte op om en opdatering af strategien, som allerede er 12 år gammel. Den skal bidrage til at sikre en stærk og koordineret tilgang til global sundhed i EU.

Det er samtidig vigtigt, at strategien forankres i de relevante EU-institutioner, så strategien får en samlet og konkret effekt. Det er også værd at overveje, om revideringer af strategien generelt skal ske med kortere interval end sidst, så det sikres, at strategien løbende tilpasses den udvikling, der ses på sundhedsområdet i et globalt perspektiv.

Derfor er det også positivt, at medlemslandene inddrages tidligt i processen og dermed får mulighed for at drøfte de overordnede prioriteter for de kommende år. For Danmarks vedkommende vil vi bl.a. fremhæve, at EU skal gå forrest og deltage aktivt i WHO, der skal have en ledende rolle i den globale sundhedsarkitektur.

Sundhedsministeren vil i den sammenhæng bl.a. fremhæve, at der er behov for en styrket indsats over for antibiotikaresistens. Den næste pandemi kan meget vel ske på grund af antibiotikaresistens, og alene i 2019 døde 1,2 millioner mennesker af bakterier, som er resistente over for antibiotika. Dette er et globalt problem, og derfor er der brug for globale løsninger, som EU med en samlet strategi kan spille en aktiv rolle i at håndtere.

For at bekæmpe antibiotikaresistens er der samtidig behov for at tænke samspillet mellem mennesker, dyr og miljøet sammen. Det er nemlig ofte i dette samspil, at der opstår sundhedstrusler, som går på tværs af grænser. I disse indledende drøftelser vil sundhedsministeren derfor lægge vægt på, at one health- og health in all policies-tilgangen prioriteres i strategien.

Herudover mener Danmark, at der skal fokus på den merværdi, som transparente og ligeværdige offentlige-private partnerskaber spiller, når der opstår nye sundhedstrusler, herunder også de grænseoverskridende af slagsen. Under covid-19 har vi netop i Danmark set den positive effekt af sådanne samarbejder, og derfor bør dette være en del af en ny EU-strategi på området, f.eks. med konkret fokus på udvikling af nye antibiotika.

Pandemiaftale

I forbindelse med drøftelsen af en ny global strategi forventes det, at Kommissionen vil give en status i forhold til forhandlingerne om en fremtidig pandemiaftale. Som sundhedsministeren gjorde opmærksom på i udvalget den 11. februar 2022, er der nedsat et mellemstatsligt forhandlingsorgan i WHO-regi. Her skal man arbejde sammen om en fremtidig, global pandemiaftale.

Overordnet støtter vi fra dansk side, at der etableres en sådan aftale, der skal bidrage til at styrke det globale beredskab over for fremtidige pandemier. Vi forventer dog også, at det kan blive en langvarig forhandlingsproces, og vi afventer fortsat et første udkast til det mulige indhold fra forhandlingsorganets bureau. Også her er der lagt op til, at EU indtager en aktiv rolle, og det bakker vi op om fra dansk side.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 14.26.